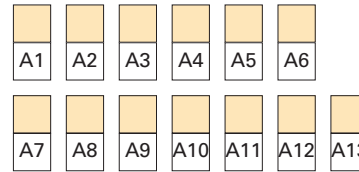

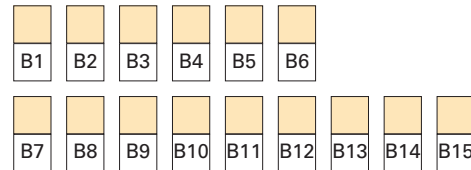
**Atenció a
la diversitat
Reforç**

1 Escribe en les caselles les paraules definides. Després, trasllada cada lletra al lloc corresponent de la graella i podràs llegir-hi la definició del terme "economia":

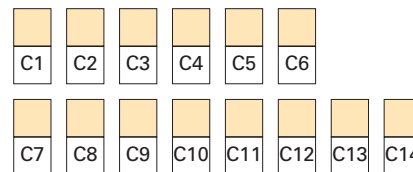
► Agrupa totes les activitats econòmiques que tenen com a finalitat l'obtenció de productes directament de la natura.

► Agrupa totes les activitats econòmiques que tenen com a finalitat la transformació de productes –primeres matèries o productes semielaborats.

► Agrupa totes les activitats econòmiques que tenen com a finalitat l'oferta de serveis directa a la població.

L'	A2	B3	C5	B11	C5	A10	A9	A11		B2	C1	L	B13		C3	A13	B8	B11	A3	C11	C12		
Q	B10	C2		C8	B1	C7	B10	B12	C14	B13	B12	C8		Q	B10	B15	B11	C12					
A10	B13	B11	C2	C6	A11		L	B8	B7	A7	A2	C9	B1	A5	B11	A2	C1						
B15		A2	B11		G	A2	B11	B2	B6	A11	L	L		C12	A1	B5	C3	A9	A2	B4	B13	A4	
F	C12	B11		C1	A2	B6	V	B15	C13	B2	L	C1		A12	B2	B9	B10	A6	C1	B5	C1		
A7	B2	A6		C12		A7	C6	B5	B12	B10	C11	C9		B	C2	B11	B7						
C14		C1	B2	A6	V	B8	A13	B1		A11	B10	B2	C1	C7	B7		B	B2	B11	B7			
A9		C1	A2	B14	V	C2	A13	B7		C1	A5	B11											
B12	C11	B7	C7	C6	B15		B	B10	C11	A4	B1		B2	B11	C7	C6	C2		L	B2	C1		
A7	C8	C9	C1	C5	B11	C8	B7		Q	B10	C2		F	B5	C6	A10	B8	B11		L	A11		
C1	B5	B9	B15	C8	A4	B13	C4			A7	B2	B6	Q	B10	A2		B2	L	C1				
B3	C5	B11	A1	B10	A10	B2	C11		X	B15	B11												

Nom :

2 Observa aquest mapa sobre el sector primari i secundari a Catalunya:

■ Classifica les comarques catalanes segons si hi predomina el sector primari, el sector secundari o tots dos.

comarques del sector primari

comarques del sector secundari

comarques del sector primari i secundari

Nom:

3 Classifica cadascun d'aquests elements, activitats o professions segons el sector de producció al qual pertanyen:

fusta – ramat de bous – conreu de cereals – fàbrica de conserves – fàbrica tèxtil
 botiga de joguines – fàbrica de mobles – taller de fusteria – taxista – servei de bombers
 caixer d'un supermercat – pesca – centre d'atenció sanitària – fàbrica d'embotits – pagès

sector primari	sector secundari	sector terciari

4 Relaciona:

Sistema econòmic en què uns tècnics del govern s'encarreguen de determinar quins productes s'han d'obtenir, de quin manera s'han de produir, com s'han de distribuir i a quin preu s'han de vendre.

economia de mercat

Sistema econòmic en què les empreses decideixen quins béns i serveis s'han de produir, com s'han de produir i com s'han de distribuir. Els preus dels productes són fixats per l'oferta i la demanda.

economia planificada

5 Llegeix l'oferta de treball de la dreta.

Ara, contesta:

- A quin sector econòmic pertany l'empresa de l'anunci? _____
- Quines tres condicions exigeix l'empresa als candidats al treball? _____

- Quin sou anual s'ofereix? _____
- Podries explicar què és un currículum? _____

IMPORTANT FÀBRICA D'EMBOTITS LÍDER DEL SECTOR

Necessita **OPERARIS/OPERÀRIES**

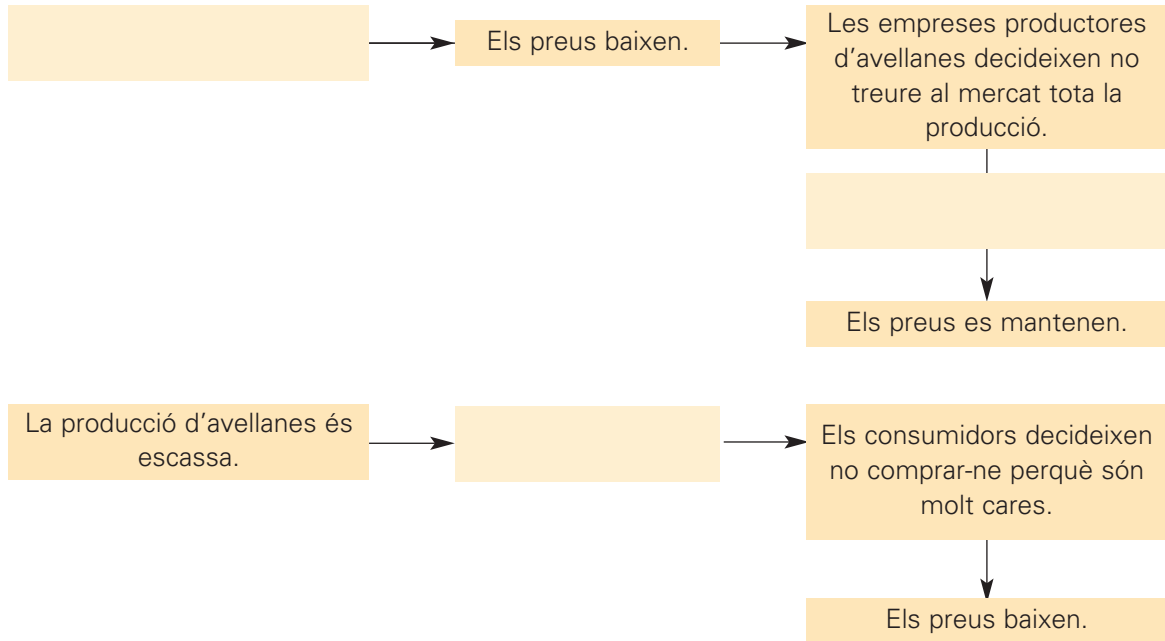
Cal: carnet de manipulador d'aliments, dos anys mínims d'experiència en un lloc de treball similar i graduat d'ESO.

S'ofereix: contracte indefinit, retribució anual de 20.000 euros, possibilitat de promoció laboral i incorporació immediata.

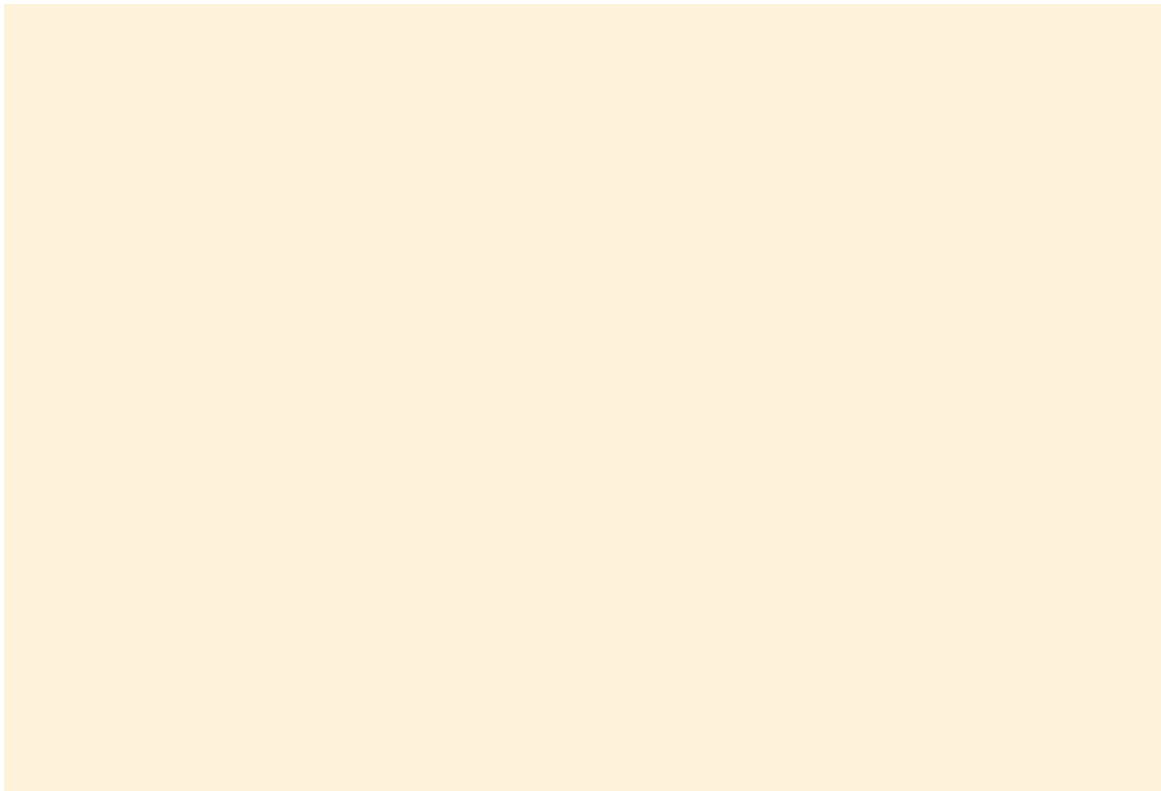
Les persones interessades poden enviar el seu currículum a Selection Company, apartat de correus, 1704, Sant Martí de Riudellops.

6 Completa l'esquema amb les etiquetes corresponents:

Hi ha una gran producció d'avellanes. Els preus pugen. Una part de la producció resta als magatzems.

7 Busca etiquetes de menjar, roba, joguines, etc. en què aparegui el nom de les empreses corresponents, fotocopia-les i enganxa-les.

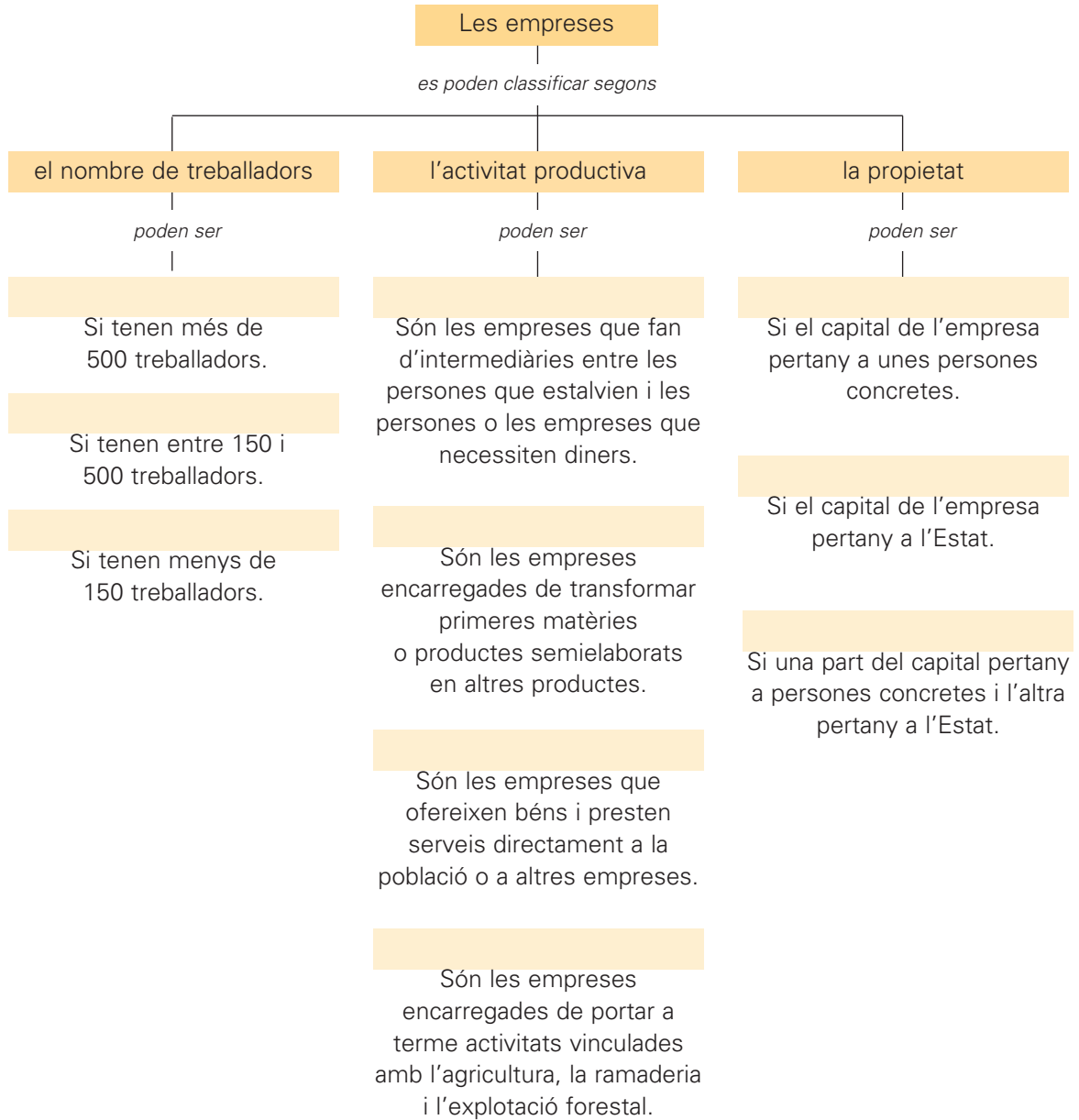

Nom:

8 Completa l'esquema amb les paraules següents:

financeres – grans – privades – mitjanes – industrials – públiques – mixtes – de serveis – petites – agrícoles

9 Completa el text amb la paraula corresponent:

petroli – matèries – empreses – obra – impostos – països – productes

Les multinacionals són grans _____, com ara les de l'automòbil, les del _____ o les de begudes refrescants, establertes a molts països. Les multinacionals s'instal·len a diversos _____ per obtenir-ne directament les primeres _____, per disposar de mà d'_____ més barata, per pagar menys _____ i per vendre-hi directament els seus _____.

Nom:

10 Llegeix:

L'àmbit de l'economia que és controlat per l'Estat es coneix amb el nom de **sector públic**. El sector públic ofereix béns i serveis, com ara l'enllumenat dels carrers, el mobiliari urbà, els transports públics, la sanitat pública, etc.

■ **Escriu, en cada cas, si es tracta de la intervenció d'un servei del sector públic o d'un servei del sector privat:**

■ **Ara, contesta:**

- Quins altres serveis públics coneixes? _____
- _____
- _____

Nom:

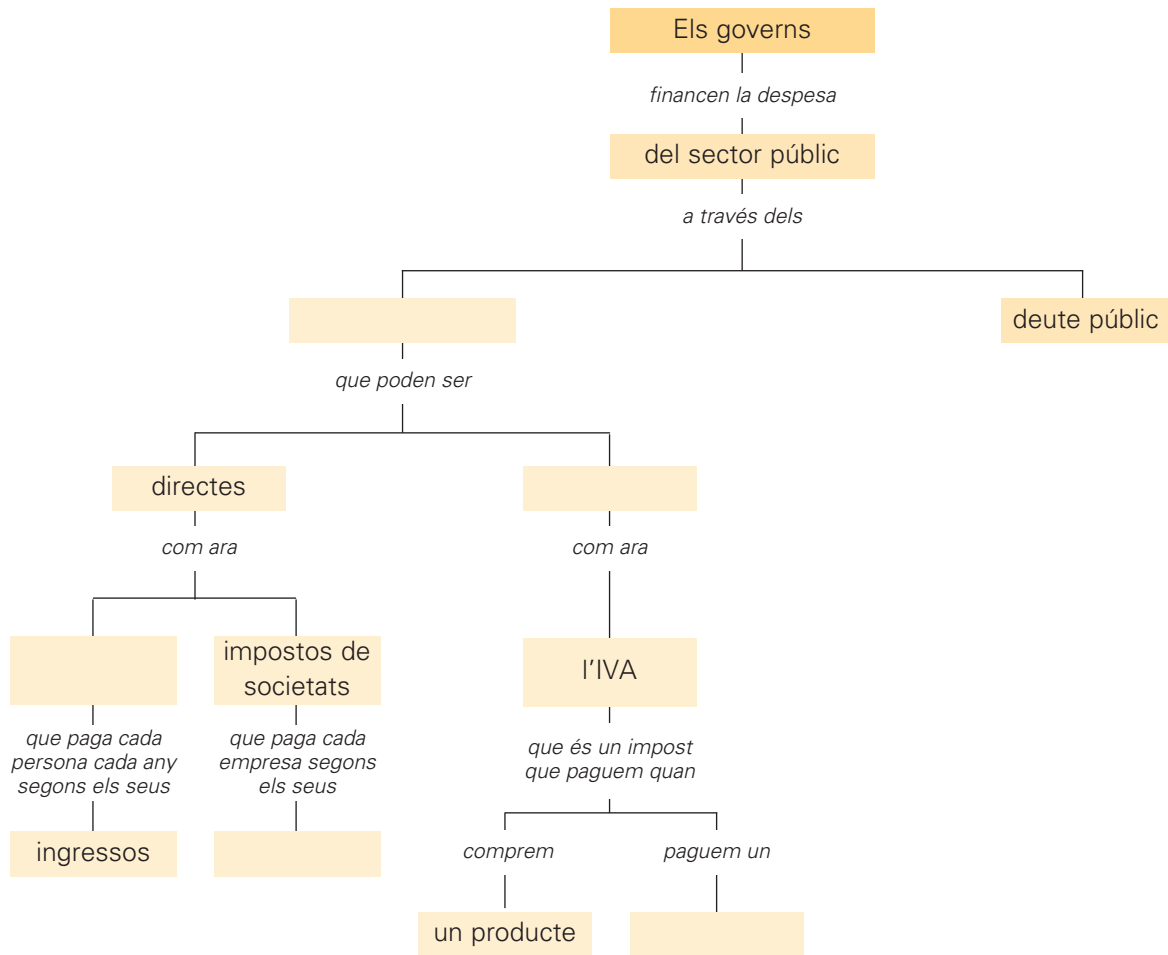

11 Llegeix:

Els diners que l'Estat necessita per donar béns i serveis públics als ciutadans els obté dels mateixos ciutadans a través dels **impostos**, és a dir, a través del que cada persona adulta ha de pagar a l'Estat per contribuir a les despeses col·lectives.

■ **Completa l'esquema amb les paraules següents:**

beneficis – l'IRPF – indirectes – servei – impostos

12 Aconseguix una factura del telèfon, de l'aigua, de la llum i de la compra d'algun objecte de casa i completa el quadre següent amb la informació que et dona cada factura.

Factures	Quantitat que s'ha de pagar	% IVA	IVA	Total que s'ha de pagar
telèfon				
aigua				
llum				
compra d'un producte				

Nom:

13 Llegeix:

Els països no viuen aïllats els uns dels altres. Entre els països s'estableixen relacions econòmiques, que s'anomenen **relacions internacionals**.

■ **Anota en el quadre el nom de tres productes que hagin estat comprats i el país on han estat fabricats:**

Roba		Aliments		Joguines	
nom	país on l'han fabricat	nom	país on l'han fabricat	nom	país on l'han fabricat

■ **Ara, contesta:**

- Quants dels productes que has anotat han estat elaborats en altres països? En quins?

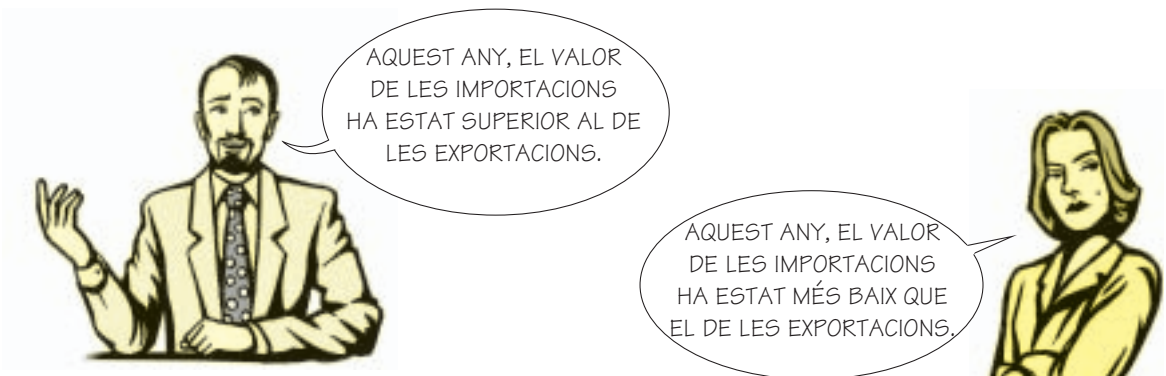
- Quants han estat elaborats al teu país?

14 Completa el text amb les paraules següents:

importacions – any – balança de pagaments – món – intercanvis – balança comercial

La _____ és un document on es registren tots els _____ econòmics fets pels habitants del nostre país amb els de la resta del _____ en un període determinat, generalment, un _____. La _____ és la part més important de la balança de pagaments. Les _____ i les exportacions es registren en la balança comercial.

■ **Escriu, en cada cas, si s'ha produït un dèficit comercial o un superàvit comercial:**

Nom:

- 15** Tria un producte alimentari i mira d'esbrinar a partir de l'observació quantes persones o empreses diferents poden haver intervingut per arribar a tenir aquest producte tal com l'adquireixes a la botiga.

Agricultor

Fabricant de la bossa de plàstic

Empresa alimentària

Dissenyador gràfic

Impressor

Fotògraf

Fabricant de paper o cartró

■ **Contesta:**

- Et sembla que tots els que intervenen en la fabricació del producte treballen al mateix lloc un al costat de l'altre? _____ Per què? _____

- Creus que cada un dels fabricants dels components del producte poden estar situats a indrets molt llunyans uns dels altres? _____

- Per què fabricar amb intervenció d'empreses llunyanes entre si i vendre un mateix producte arreu del món pot ser un exemple de globalització? _____

- Sabries dir algunes marques japoneses de productes que pots comprar a la teva ciutat? _____

- I algunes marques nord-americanes? _____

16 Relaciona:

integració sectorial •	• Dos o més països supprimeixen els aranzels entre ells, encara que s'estableixi un aranzel comú amb la resta de països del món.
àrea de lliure comerç •	• Dos o més països supprimeixen els obstacles al comerç internacional d'un o més productes.
unió duanera •	• Dos o més països, a més de suprimir els aranzels entre ells i els obstacles al moviment de capital i de treballadors, també acorden establir una política econòmica comuna.
unió econòmica •	• Dos o més països supprimeixen els aranzels existents entre ells però cada país continua mantenint els seus aranzels amb la resta del món.

■ Escriu a quina de les situacions anteriors correspondria la Unió Europea:

17 Explica alguns avantatges que pot tenir la telefonia mòbil per a cada una d'aquestes feines:▶ **lampista:** _____

▶ **metge visitador:** _____

▶ **representant comercial:** _____

■ Esbrina i explica en què consisteix la "compra per catàleg" i "el comerç electrònic":▶ **compra per catàleg:** _____

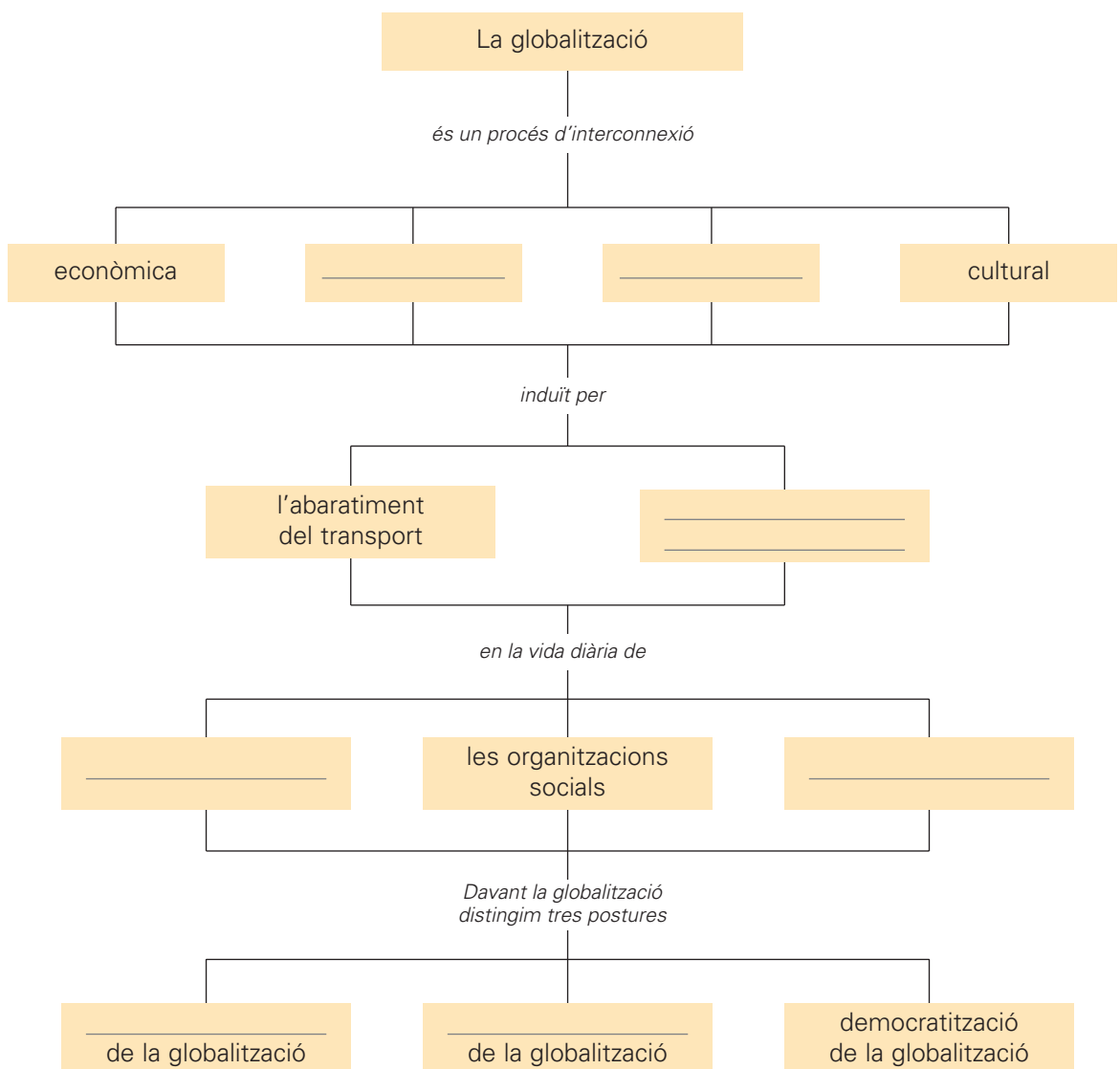
▶ **comerç electrònic:** _____

18 Esbrina i explica què signifiquen les sigles angleses d'Internet www.

■ Explica per què et sembla que, per referir-nos a Internet, parlem de xarxa.

19 Completa l'esquema:

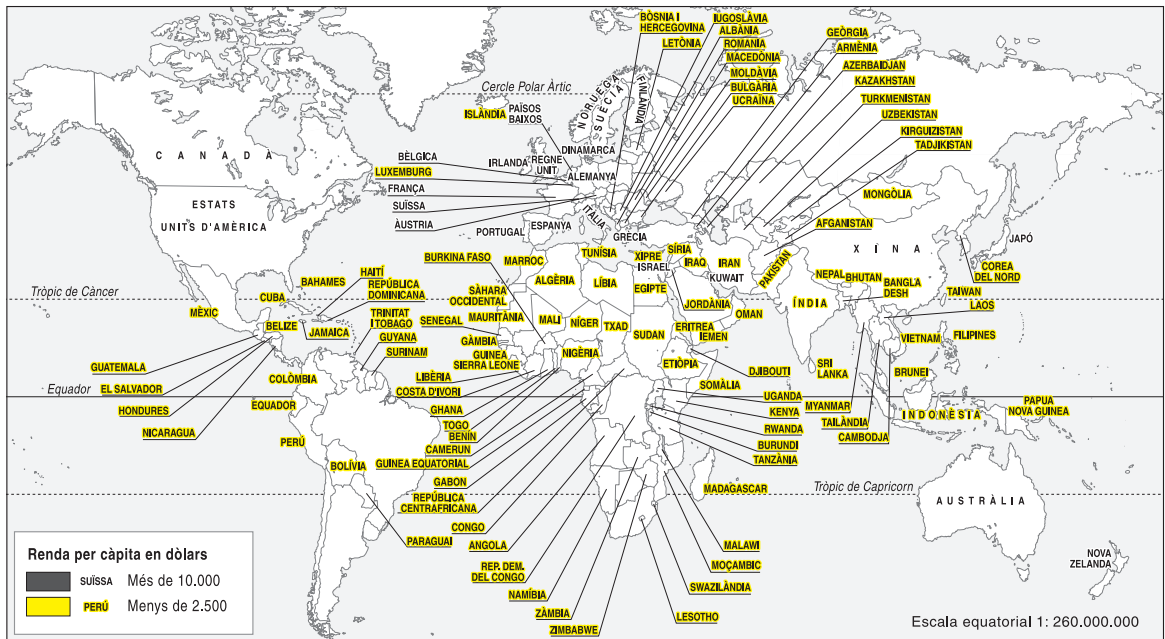
refús total – les famílies – social – les empreses – política
 la incorporació de noves tecnologies de la informació i de la comunicació
 acceptació incondicional

Nom:

20 Busca informació sobre la renda per càpita d'alguns països i pinta el mapa d'acord amb la llegenda:

■ **Contesta:**

- Et sembla que en el món hi ha més països rics o més països pobres? _____
- Quin tant per cent adjudicaries als països rics? _____ I als països pobres? _____
- Quins països són els més rics? _____
- Quins països són els més pobres? _____
- En quina de les situacions que recull la llegenda del mapa es troba el teu país? _____

■ **Explica amb les teves paraules què és el deute extern.**

■ **Explica amb les teves paraules què vol dir la condonació del deute extern.**

21 Marca amb una creu de color vermell els recursos que són renovables i amb una de color negre els que no ho són.

☐ l'aigua	☐ el carbó	☐ el petroli
☐ l'escalfor del sol	☐ el vent	☐ l'urani
☐ la llum	☐ la fusta	☐ les espècies animals
☐ el gas	☐ les espècies vegetals	

22 Pensa i escriu algunes accions que pots dur a terme per estalviar recursos energètics.

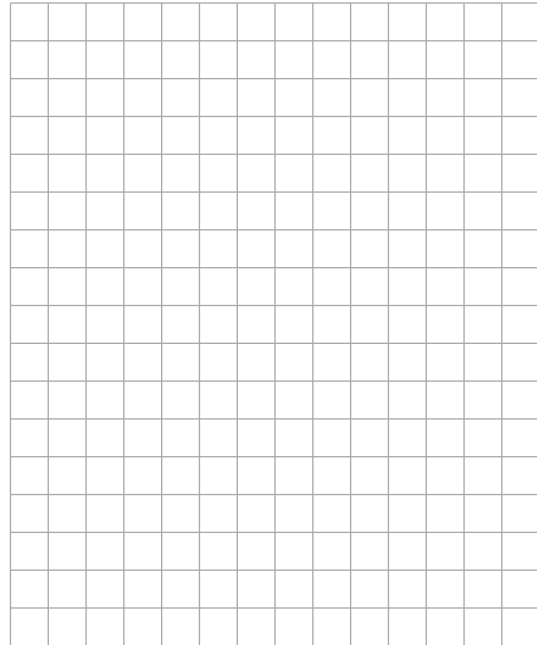
23 Relaciona:

agricultura primitiva itinerant •	• Combina el cultiu i la cria de bestiar en una mateixa explotació.
agricultura primitiva intensiva •	• No està mecanitzada i es treballa a mà amb ajuda d'estris molt rudimentaris.
agricultura mixta •	• Coexistència en un mateix territori de diverses formes d'aprofitament agrícola i ramader.
agricultura mediterrània •	• Caràcter sedentari de la població que la practica. Incorporació d'animals de tir com ajuda per a les tasques agrícoles.

24 Explica per què d'un dels tipus d'agricultura relacionats en l'activitat anterior se'n diu "mediterrània".

25 Elabora un gràfic de barres sobre la producció mineral (en tones).

Mineral	Any 1950	Any 1996
ferro	121.900.000	588.328.000
bauxita	8.300.000	112.900.000
coure	2.530.000	10.204.000
plom	1.706.000	2.800.000
or	870	2.190
potassa	4.600.000	24.500.000

■ **Contesta:**

- Els minerals de la taula són recursos renovables o no? _____
- Què et sembla que pot passar si continua aquest creixement desmesurat? _____

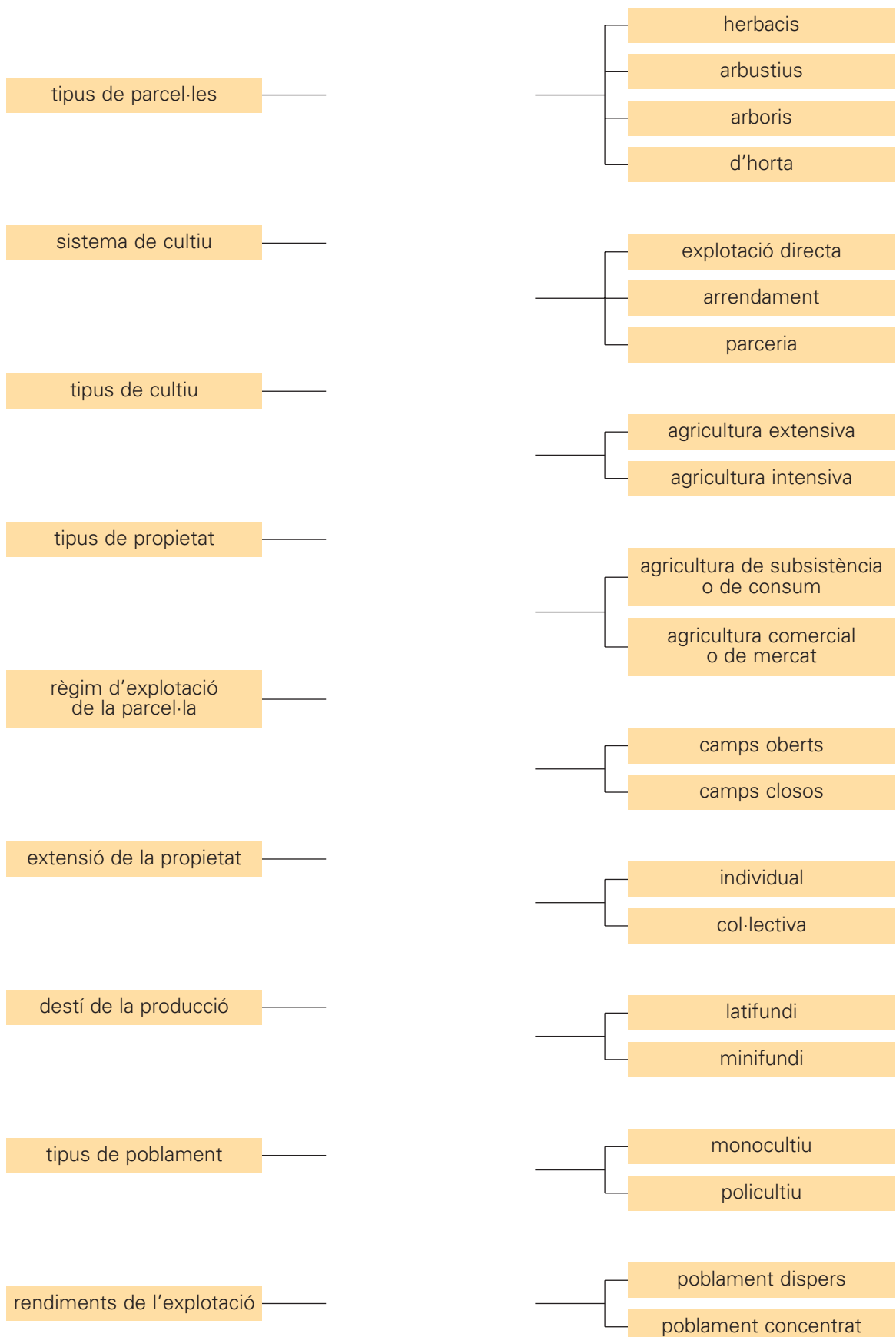
- Et sembla necessari reduir-ne l'extracció? _____ Per què? _____

26 Marca amb una creu la definició correcta de "desenvolupament sostenible".

- Es basa en la idea d'adequar el ritme d'aprofitament dels recursos naturals al seu ritme de regeneració.
- Es tracta d'un sistema de desenvolupament capaç de satisfer les necessitats de la població sense tenir en compte els recursos naturals.
- Es basa a fixar un nivell de producció sempre superior al nivell de consum.

■ **Escriu les sis mesures que es proposen per anar cap a un model econòmic de desenvolupament sostenible.**

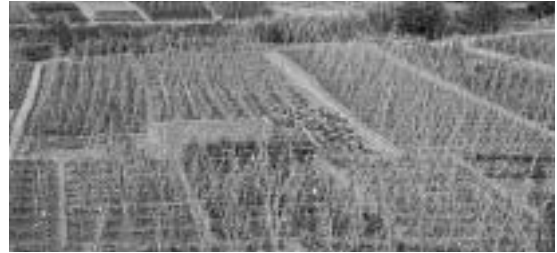
1 Relaciona:

Nom:

2 Observa les fotografies següents i escriu a quin tipus de parcel·les correspon cadascuna.

3 Relaciona:

agricultura extensiva comercial

agricultura intensiva mixta

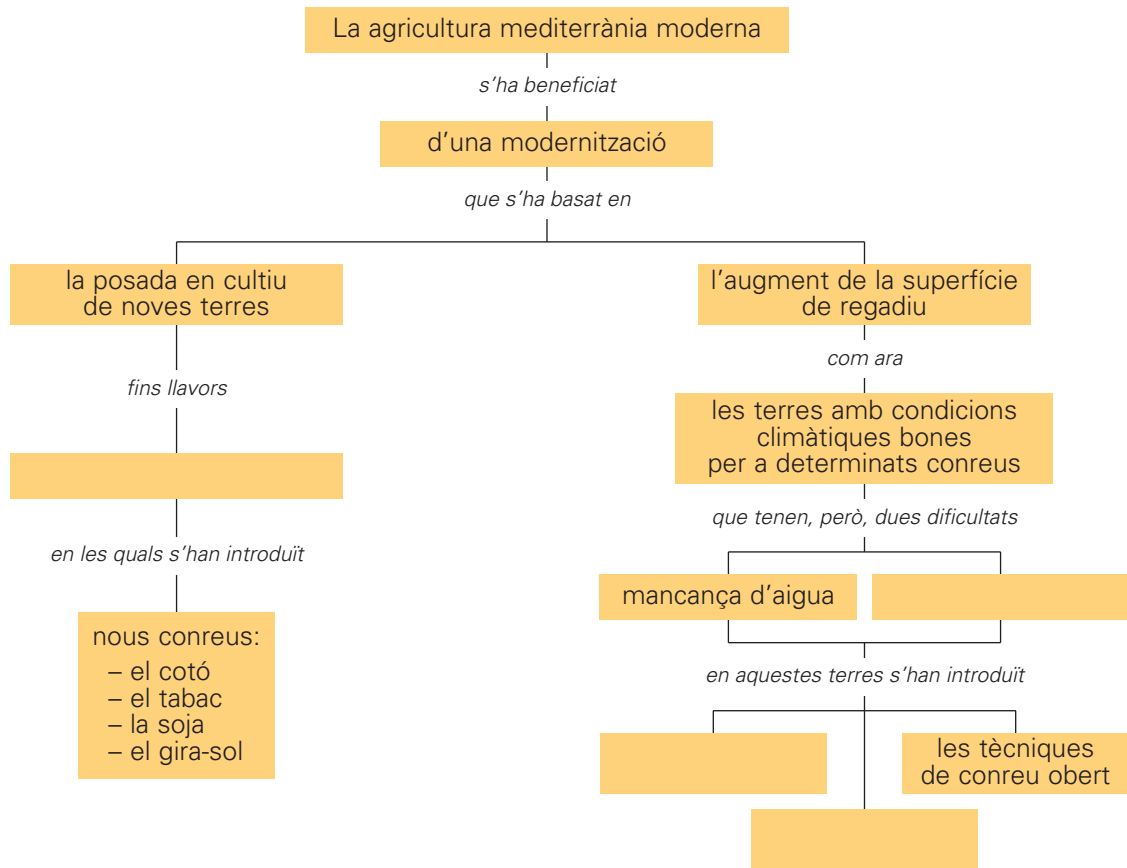
- El treball agrícola es limita a la preparació del terreny, la rompuda i la sembra. Després, l'activitat s'atura fins a la sega i la trilla.
- És típica de l'Europa occidental de clima temperat oceànic, de temperatures moderades i pluges suaus i abundants.
- És pròpia de l'est i el centre dels Estats Units, el sud del Canadà i les grans planures de l'Europa central i de l'est.
- Es tracta de grans planures de monocultiu cerealista molt mecanitzades.
- Es concreta en dos tipus de paisatges agraris tradicionals: els camps closos o *bocage* i els camps oberts o *openfield*.
- Es basa en el conreu de parcel·les ja siguin petites i tancades o bé més grans i obertes.
- Fa servir gran quantitat d'adobs i productes químics.

■ Completa el quadre amb les característiques d'aquests dos tipus de paisatges agraris.

	Camps closos	Camps oberts
tipus de parcel·les		
principals cultius		
ramaderia		
poblament		

4 Completa l'esquema amb les paraules següents:

ermes o dedicades a pastures – sòls d'escassa fertilitat
els hivernacles – les tècniques de reg controlat

5 Llegeix el text. Després, relaciona el principi de cada frase amb el final corresponent.

Als països pobres, la producció d'aliments no satisfà la demanda que hi ha i això els obliga a endeutar-se per importar aliments bàsics com el blat i l'arròs o a dependre de l'ajuda internacional. Les causes d'aquesta situació són diverses.

Els factors físics poc favorables a l'agricultura...

El fet que la colonització europea va orientar...

La manca d'inversions per modernitzar...

La inestabilitat política i social...

El fort augment de la població...

...l'agricultura d'aquests països cap a l'obtenció de productes secundaris per a les metròpolis, en detriment dels productes bàsics per als seus habitants.

...l'agricultura bàsica, que continua practicant-se com fa milers d'anys.

...pel fet que la majoria d'aquests països es troben en les zones tropical i subtropical, amb fortes pluges en uns llocs i molt escasses en altres, i sòls pobres.

...a causa de guerres civils i de règims dictatorials.

...que fa créixer constantment la demanda.

Nom:

6 Observa aquestes fotografies i escriu a quin tipus de producció ramadera corresponen.

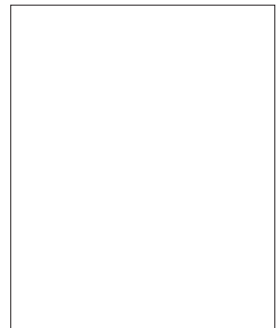
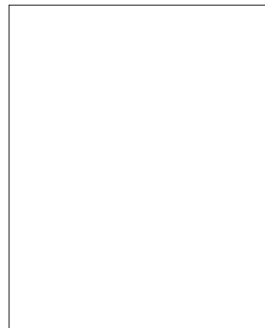
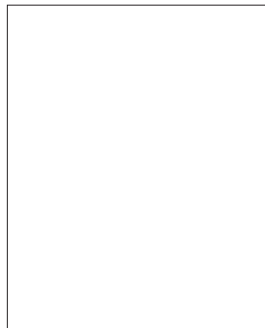
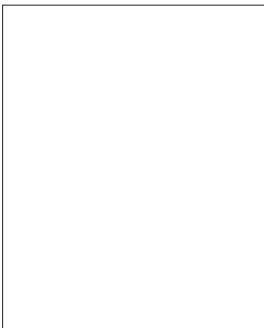

■ Escriu les principals característiques de la ramaderia intensiva i de la ramaderia extensiva.

▶ ramaderia intensiva: _____

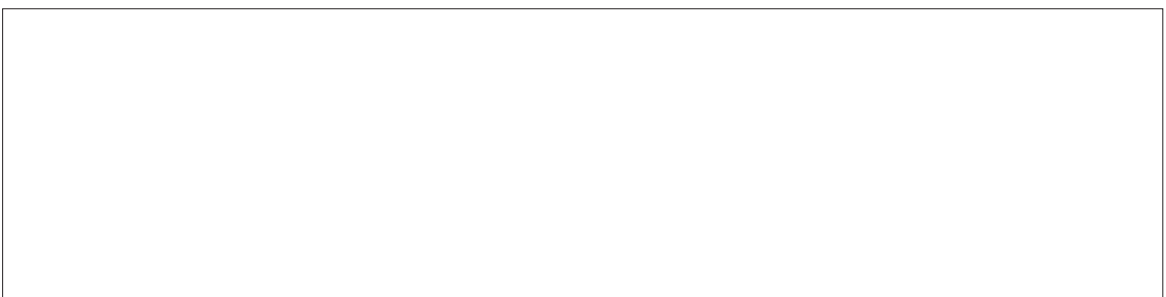
▶ ramaderia extensiva: _____

7 Busca, fotocopia i enganxa quatre fotografies sobre quatre espècies d'arbres diferents pròpies dels nostres boscos.

■ Escriu el nom de l'arbre a sota de cada imatge.

■ Busca imatges d'objectes fabricats amb les fustes dels arbres anteriors i enganxa-les.

8 Escriu a quin tipus de pesca correspon cadascuna de les imatges següents:

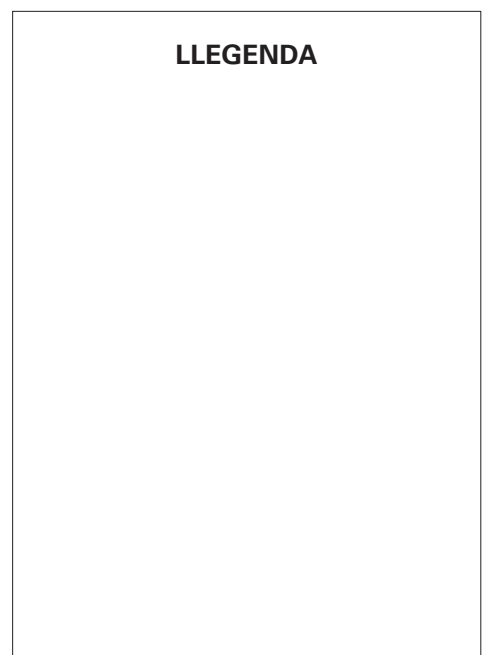
pesca d'altura – pesca litoral – pesca de gran altura

9 Busca en el rebost de casa o en un supermercat quinze productes alimentaris o productes agrícoles envasats. Observa les etiquetes i classifica'ls segons les zones on han estat produïts.

■ Dibuixa un pictograma per a cada un dels productes anteriors en el quadre de la llegenda.

■ Situa cada pictograma en el lloc del mapa corresponent.

Nom: _____

10 Observa aquest bodegó i dibuixa, en el quadre de la llegenda, un pictograma per a cada producte.

■ Situa sobre el mapa el pictograma dels productes anteriors o escriu-hi el nom.

11 Observa aquestes fotografies i esbrina el preu al mercat de cadascun d'aquests productes.

■ Situa aquests productes a la zona litoral que correspongui del mapa anterior.

Nom:

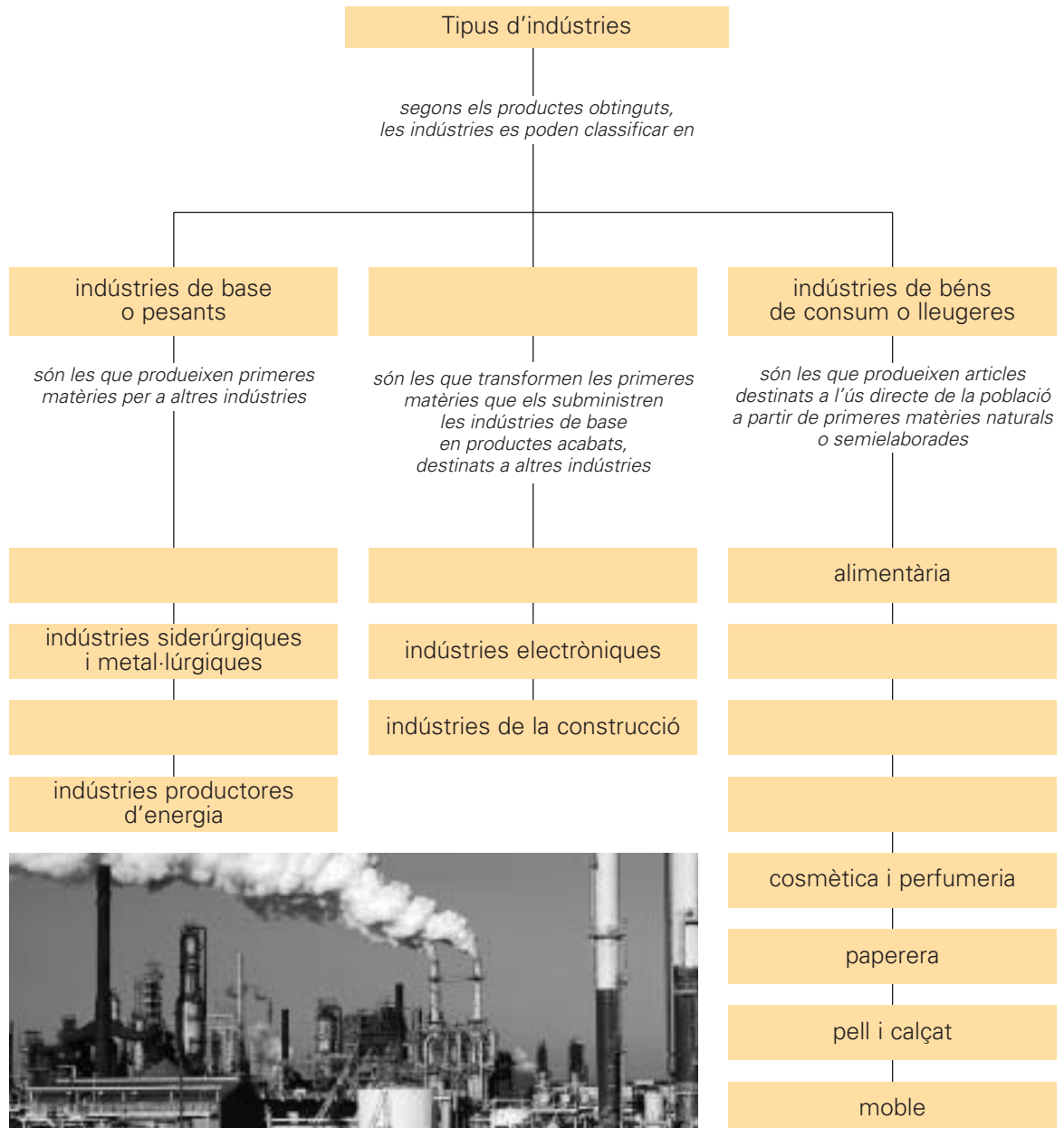

1 Marca amb una creu la definició correcta d'indústria.

- S'anomena indústria el conjunt d'activitats que transformen tota una sèrie de recursos naturals –com la fusta, el cotó, la pell d'animals, el ferro, el petroli, etc.– en productes semielaborats o elaborats: mobles, teixits, sabates, màquines, plàstics, etc.
- S'anomena indústria el conjunt de comerços i centres comercials on s'exposen els productes o primeres matèries per ser venuts.

■ Completa l'esquema:

farmacèutica – indústries de béns d'equipament
 indústries químiques de productes bàsics – indústries metal·lúrgiques de transformació
 tèxtil i de la confecció – electromecànica – indústries extractives

Nom:

2 Relaciona:

Origen de les matèries	Matèries
<ul style="list-style-type: none"> • mineral • animal • vegetal • químic 	<ul style="list-style-type: none"> • plàstic • llana • cotó • coure • ferro • pell • alumini • fusta • àcid sulfúric

3 Dibuixa en el mapa el pictograma corresponent segons la llegenda.

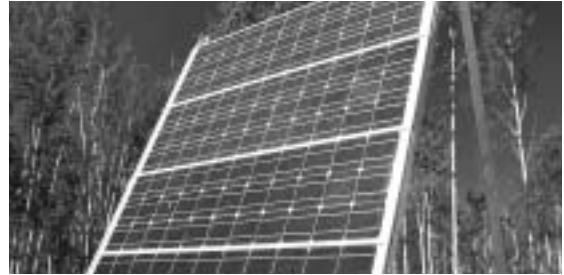

Nom:

4 Observa aquestes fotografies i escriu la font d'energia que hi està associada.

aigua – vent – carbó – sol

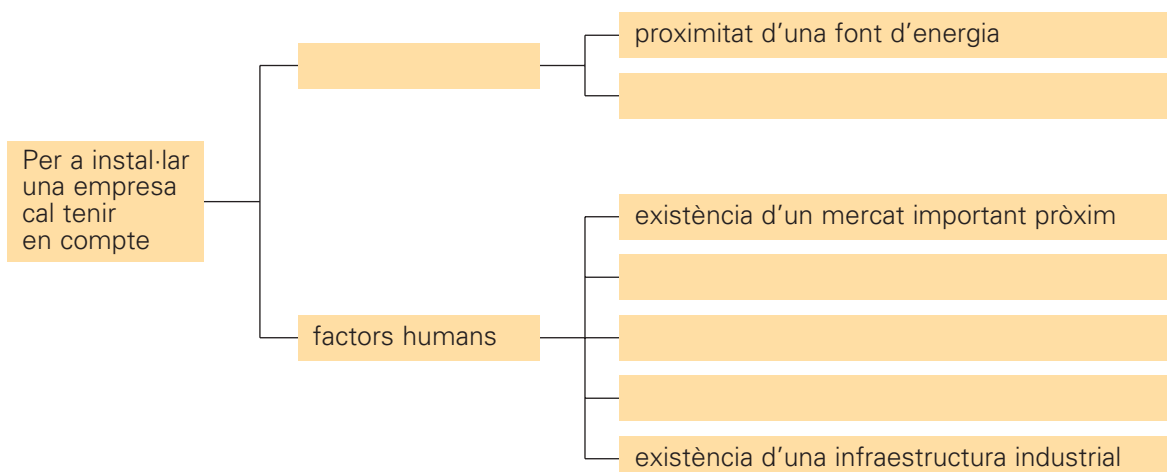

5 Llegeix:

La localització ideal per a una indústria seria aquella en la qual els costos de proveïment de primeres matèries i d'energia i els d'elaboració i transport del producte acabat als mercats fossin mínims.

■ Completa l'esquema amb les paraules següents:

bones comunicacions – factors físics – infraestructures de serveis públics i financers
 disponibilitat de mà d'obra abundant i qualificada – existència de primeres matèries

Nom:

6 Explica què és un polígon industrial.

- **Escriu el nom d'un polígon industrial situat a la teva localitat o el nom d'algun altre que coneguis o recordis.**

- **Escriu el nom d'alguna de les empreses situades al polígon que has citat anteriorment i digues l'activitat a la qual es dedica. Pots consultar, si et cal obtenir informació, les pàgines grogues de la guia de telèfons.**

7 Observa aquests paisatges industrials i relaciona'ls amb les característiques corresponents.

Paisatge negre

Paisatge industrial urbà

Paisatge industrial rural

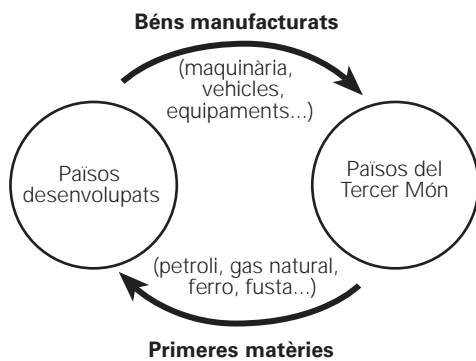
- El carbó era la principal font d'energia que escalfava els alts forns i feia funcionar la maquinària.
- Format al voltant dels grans nuclis urbans, sovint integrant-se amb els barris perifèrics, on solen viure els treballadors.
- Propi dels centres i complexos industrials del segle XIX i la primera meitat del segle XX.
- Es tracta d'indústries de transformació i de béns de consum.
- Hi trobem modernes naus industrials, organitzades en polígons.
- Les indústries solen localitzar-se dispersades per la regió sense arribar a constituir centres densos.
- Situats generalment a prop de les primeres matèries, ja siguin minerals, forestals, ramaderes o agrícoles...

8 Pinta el planisferi d'acord amb la llegenda.

- Verd** zones molt desenvolupades (Europa, EUA, Canadà, Japó).
- Vermell** zones asiàtiques en vies de desenvolupament –països taller (Tailàndia, Hong Kong, Taiwan, Singapur, Indonèsia, Malàisia, Corea del sud).
- Groc** països incorporats més recentment al desenvolupament industrial (Mèxic, Brasil, Xile, Argentina, Marroc i Tunísia).

9 Observa aquest circuit sobre els lligams de la producció industrial entre els països industrialitzats i el Tercer Món.

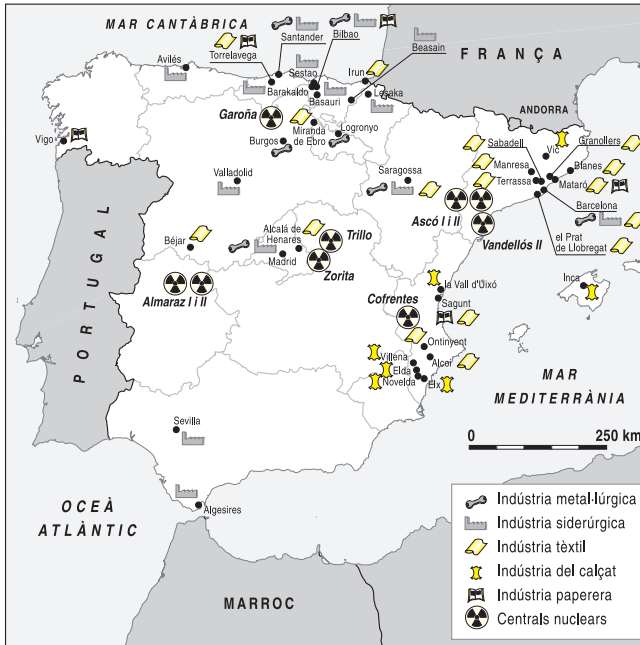

■ **Contesta:**

- D'on obtenen els països industrialitzats bona part de les primeres matèries per a la seva indústria? _____
- A més de satisfer el consum interior, a quins països venen els països industrialitzats els seus béns manufacturats? _____

■ **Pensa i explica per què els països del Tercer Món estan endeutats amb els països industrialitzats.**

10 Pinta les comunitats autònomes on hi ha concentració industrial.

■ **Escriu el nom de les nou centrals nuclears espanyoles.**

11 Observa aquest mapa industrial de Catalunya.

■ **Contesta:**

• En quines comarques hi ha més concentració industrial? _____

• Quines comarques són les menys industrialitzades? _____

• A què et sembla que obeeix aquesta concentració territorial de la indústria de Catalunya?

• Quina activitat industrial és la més rellevant de la teva comarca? _____

1 Llegeix:

El **sector terciari** o **sector de serveis** agrupa les activitats que estan relativament deslligades de la producció material i que, per tant, no estan implicades de forma directa en el procés de transformació de primeres matèries.

■ **Elabora un gràfic de barres sobre l'evolució de la població activa espanyola del sector terciari.**

Any	Població activa espanyola
1900	17 %
1915	19 %
1930	21 %
1945	25 %
1960	27 %
1975	41 %
1990	47 %
2000	63 %

■ **Completa cada esquema sobre els serveis amb les paraules següents:**

serveis informàtics – el comerç minorista – la sanitat – l'assistència social
 el turisme – l'educació privada – la investigació i el desenvolupament
 la sanitat privada – les comunicacions

Segons a qui van dirigits	<p>Serveis al consumidor: l'educació, _____, _____, els transports, les comunicacions, _____.</p>
Segons qui els gestiona	<p>Serveis al productor: serveis financers, serveis jurídics, _____, serveis de màrqueting i publicitat, _____, serveis logístics.</p> <p>Públics: l'educació, la sanitat, l'assistència social, la seguretat, determinats transports i comunicacions.</p> <p>Privats: _____, la assistència social, els transports. _____.</p>

■ **Escriu el nom de dos serveis públics i dos de privats dels àmbits següents:**

- ▶ **educació:** _____
- ▶ **transport:** _____
- ▶ **sanitat:** _____

2 Escriu la definició de les paraules següents:▶ **importació:** _____

▶ **exportació:** _____

■ Completa els buits del text amb les paraules següents:

any – importacions – exportacions – balança de pagaments – balança comercial

▶ La _____ és un document on es registren tots els intercanvis econòmics fets pels habitants del nostre país amb els de la resta del món en un període determinat, generalment un _____.

▶ La _____ és la part més important de la balança de pagaments. Els intercanvis de mercaderies entre el nostre país i la resta del món, és a dir, les _____ i les _____, es registren en la balança comercial.

3 Marca amb una creu quines et sembla que són les causes que expliquen l'extraordinari desenvolupament del comerç internacional.

- El progrés ininterromput dels mitjans de transport i de les comunicacions.
- La implantació del lliure canvi, amb l'eliminació de les traves duaneres entre països.
- La creació d'impostos duaners que graven sobre determinats productes.
- La influència creixent de les empreses multinacionals en el panorama econòmic.
- El tancament de fronteres entre alguns països per preservar el comerç interior.
- La creació d'organitzacions comercials internacionals.
- L'establiment d'acords entre països o grups de països.

4 Llegeix:

La major part del comerç mundial està en mans de tres grans àrees comercials: la Unió Europea, Amèrica del Nord –els Estats Units i el Canadà– i el Japó. Totes tres soles representen gairebé el 60 % del comerç mundial, tot i que només constitueixen el 13 % de la població. Per contra, els països subdesenvolupats, que apleguen el 75 % de la població mundial, a penes representen el 20 % del comerç.

■ Contesta:

• Si el 60 % del comerç és al Japó, Europa i Amèrica del Nord i el 20 % als països subdesenvolupats, on és el 20 % del comerç restant? _____

• Creus que aquest text posa en evidència les desigualtats econòmiques al món? Raona la resposta. _____

5 Classifica els transports següents en funció del medi per on es desplacen.

cotxe – camió – transbordador – ferrocarril – vaixell – avió – funicular

■ Classifica:

- ▶ Contribuir a la integració dels grups socials i a la difusió de la cultura.
- ▶ Infraestructures que permetin la circulació de fluxos de persones i mercaderies.
- ▶ Satisfer la necessitat de mobilitat i desplaçament de les persones.
- ▶ Una organització que analitzi les necessitats i articuli els mitjans per satisfer-les.
- ▶ Una legislació que reguli una activitat tan necessària des del punt de vista social i econòmic, garanteixi la seguretat dels serveis i estableixi les responsabilitats en cas d'incompliment o accident.
- ▶ Satisfer les necessitats dels productors.
- ▶ Mitjans tècnics que permetin dur a terme l'activitat.

Funcions dels transports	Elements dels transports
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>

■ Escriu quin tipus de transport correspon a cada definició:

- ▶ El _____ continua sent el més rendible en la relació volum-distància-preu i canalitza la major part del transport intercontinental.
- ▶ El _____ es presenta com una alternativa més ecològica i rendible que el transport viari. És el transport capaç de desplaçar més volum de càrrega per unitat. El seu gran inconvenient és la limitació que imposa el traçat.
- ▶ L'_____ bàsicament es limita al transport de viatgers a distàncies llargues.

6 Contesta:

- Quin servei era l'únic que permetia transmetre notícies d'un lloc a l'altre abans de l'entrada en funcionament del telègraf? _____
- Quin primer invent va suposar un pas decisiu per vèncer les distàncies? _____
- Què és un sistema de telecomunicació? _____

7 Relaciona:

fax •	• Transmet informació gràfica i escrita a través dels canals de televisió.
videotext •	• Permet transmetre documents a través de la línia telefònica.
teletext •	• Xarxa informàtica d'abast internacional que permet l'accés a informació escrita o imatges i la comunicació interactiva amb altres usuaris a través de l'ordinador i la línia telefònica o el cable.
videoconferència •	• Permet la transmissió d'informació –text i imatges fixes– a través de la línia telefònica, la qual és rebuda en una pantalla o monitor.
internet •	• Reunió en la qual els participants, situats en llocs allunyats, dialoguen a través de senyals d'àudio i vídeo.
correu electrònic •	• Permet la comunicació escrita i la transmissió de paquets d'informació a través de l'ordinador i el fil telefònic o el cable.

8 Ordena cronològicament els mitjans de comunicació de masses següents:

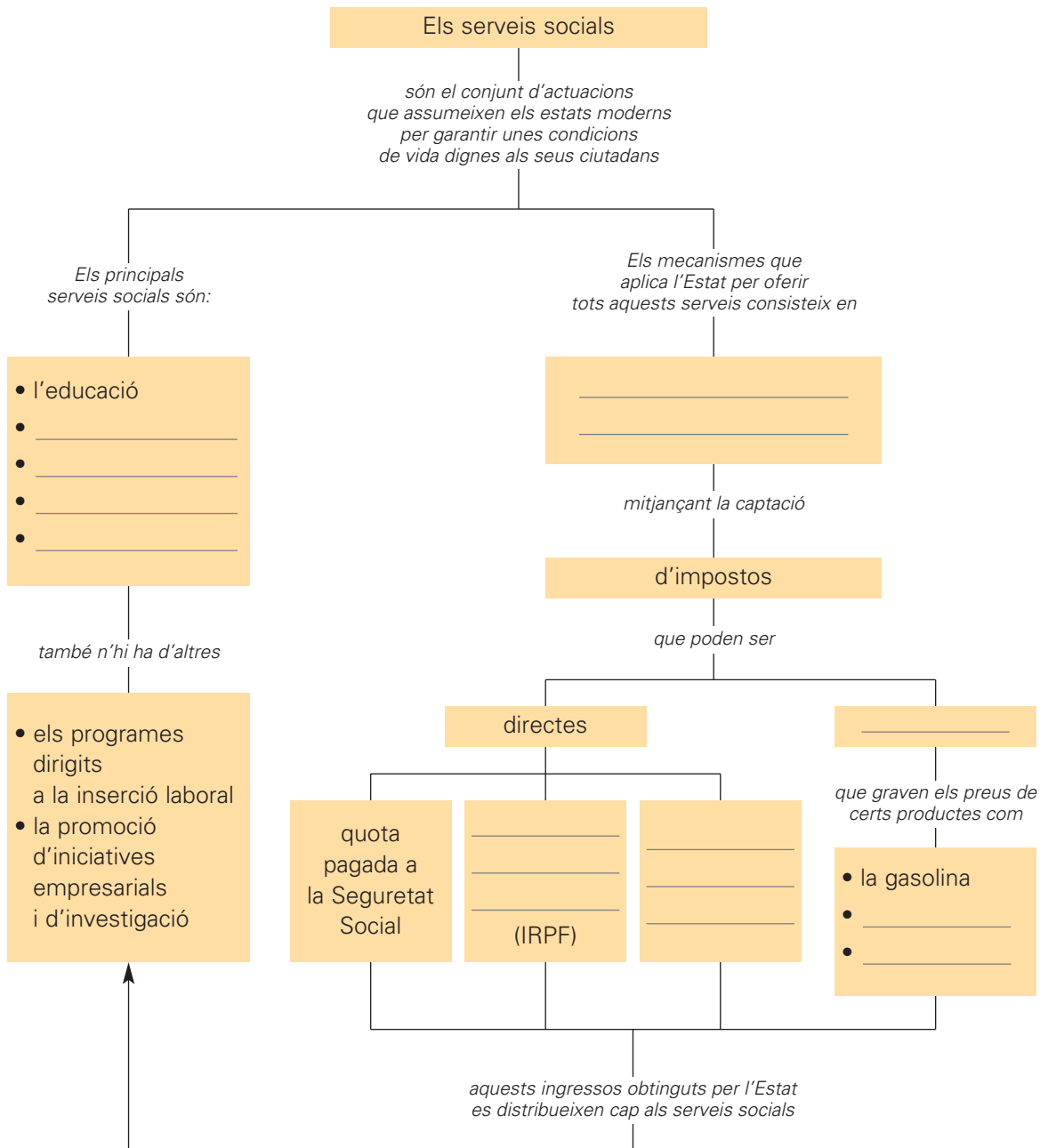
■ **Explica què vol dir “mitjans de comunicació de masses”.**

Nom:

9 Completa l'esquema:

la seguretat ciutadana – indirectes – la sanitat
 la redistribució de les rendes – l'assistència social i la previsió
 impost sobre la renda de les persones físiques
 impost sobre el patrimoni – el tabac – l'alcohol – l'assistència jurídica

■ **Explica quin dels serveis socials que ofereix l'Estat als ciutadans et sembla el més important. Raona la resposta.**

Nom:

10 Relaciona el principi de cada frase amb el final corresponent:

Causes del desenvolupament del turisme

La reducció del calendari laboral...	...que han permès la generalització dels seu ús.
El creixement de les rendes en els països desenvolupats...	...que ha comportat el final de l'anomenada "guerra freda".
La millora tecnològica i estructural dels transports i el seu abaratiment...	...que ha significat un augment del temps de lleure.
L'aparició de tendències socials...	...que n'incrementen la pràctica.
L'eliminació de fronteres i la reducció de les traves burocràtiques...	...que són les àrees principals d'emissió de turistes.
La reducció de les tensions internacionals...	...que ha contribuït a un augment dels desplaçaments internacionals.

11 Situa amb una fletxa els destins turístics següents en aquest mapa de la Península.

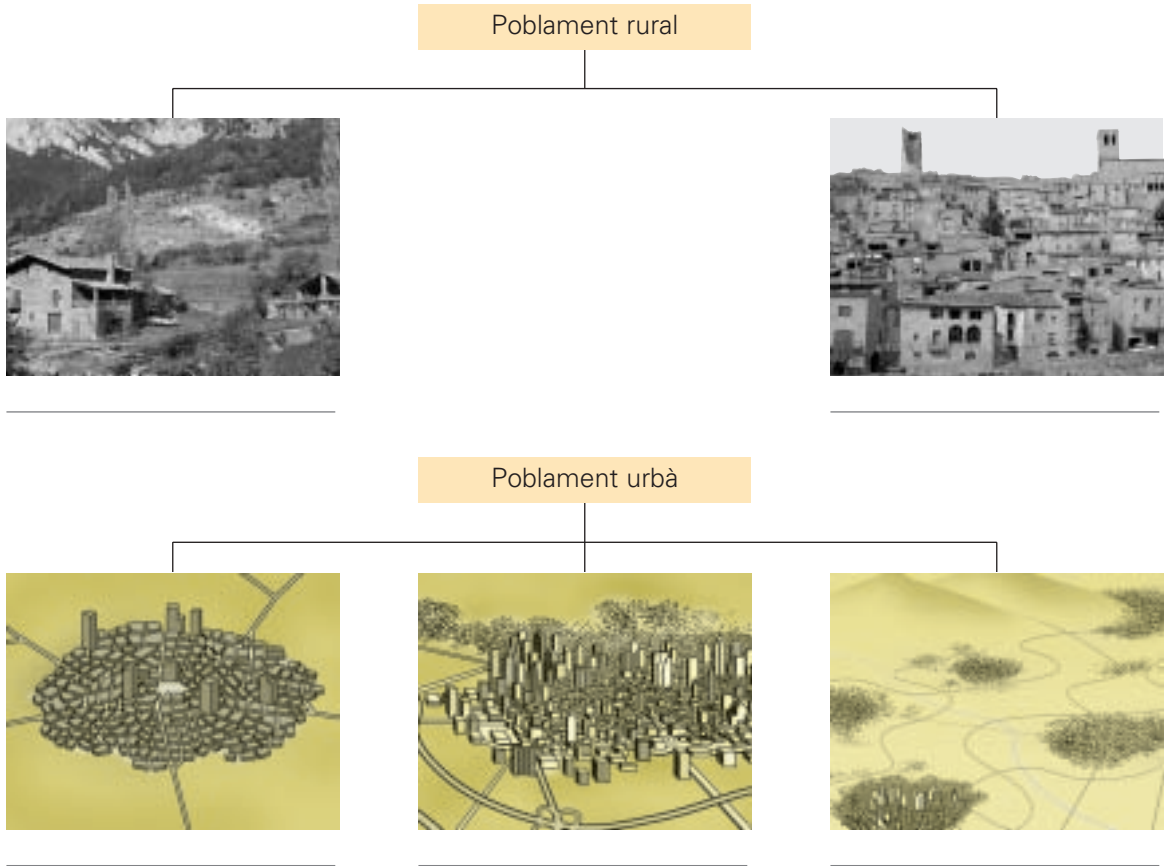

Costa del Sol	Madrid
Costa Blanca	Barcelona
Costa Daurada	Sevilla
Costa Brava	Granada
Mallorca	Toledo
Eivissa	Àvila
Gran Canària	Segòvia
Tenerife	Burgos
	Santiago de Compostel·la

■ Observa aquesta fotografia i escriu quins són els aspectes negatius del turisme.

1 Observa les imatges i escriu a sota de cadascuna de quin tipus de poblament es tracta.

■ **Contesta:**

- En quin tipus de poblament vius tu? _____
- Quants habitants té la teva localitat? _____
- Es tracta, per tant, d'una ciutat, un poble o un llogaret?

- Quina ciutat gran tens a prop? _____
- Quants habitants té aquesta ciutat?

■ **Escriu quins**

una ciutat i en un poble.

	Avantatges	Inconvenients
ciutat	<p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
poble	<p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>

Nom: _____

2 Classifica aquestes frases segons corresponguin a la primera o segona etapa de la història del poblament.

- ▶ Les primeres formes de poblament van ser petits nuclis de població.
- ▶ El poblament va passar de ser rural a ser urbà.
- ▶ Les primeres ciutats van aparèixer fa 5.500 anys a Mesopotàmia.
- ▶ La població que vivia en aquestes primeres ciutats era molt escassa i estava envoltada d'una nombrosa població rural.
- ▶ L'aparició de les fàbriques va comportar la necessitat de mà d'obra per treballar-hi, la qual cosa va desencadenar un moviment de població des del camp fins als llocs on s'instal·laven aquestes fàbriques.
- ▶ La població mundial era, bàsicament, rural; gairebé tothom vivia al camp.
- ▶ L'emigració del camp a la ciutat ha continuat fins als nostres dies i és la causa principal de l'augment de la població urbana.
- ▶ Poques ciutats superaven els 100.000 habitants.

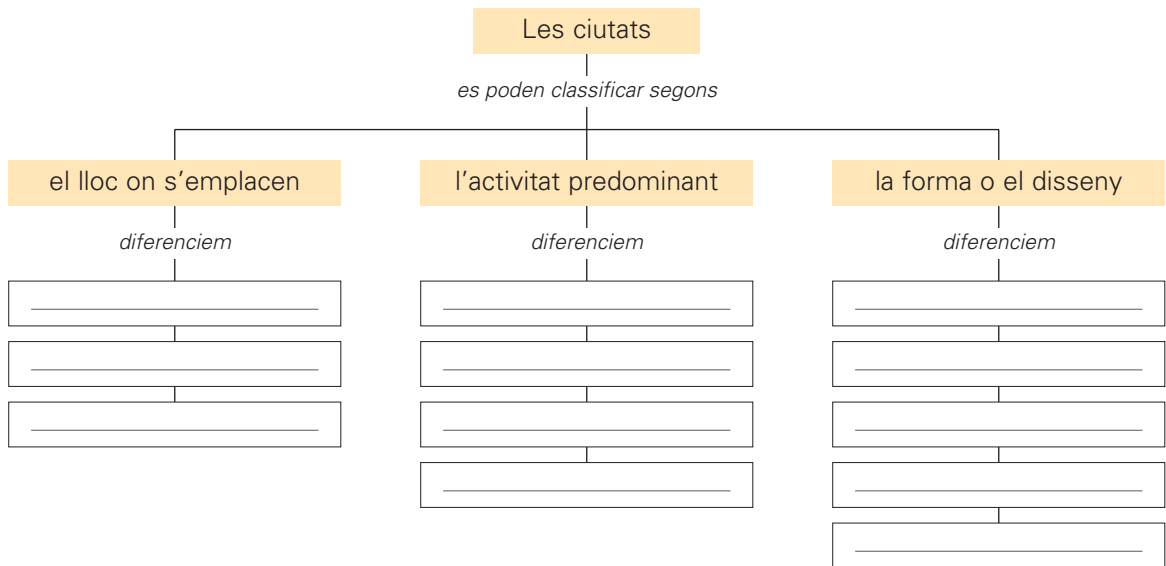
PRIMERA ETAPA Des de les primeres formes de poblament fins al segle XIX	SEGONA ETAPA Des del segle XIX fins als nostres dies

■ Explica quina et sembla que ha estat la causa del canvi profund que ha sofert el tipus de poblament al món a partir del segle XIX.

Nom:

3 Completa l'esquema:

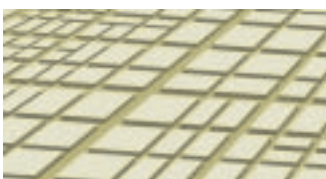
■ Relaciona:

Irregular

Radial

Reticular

Sectorial

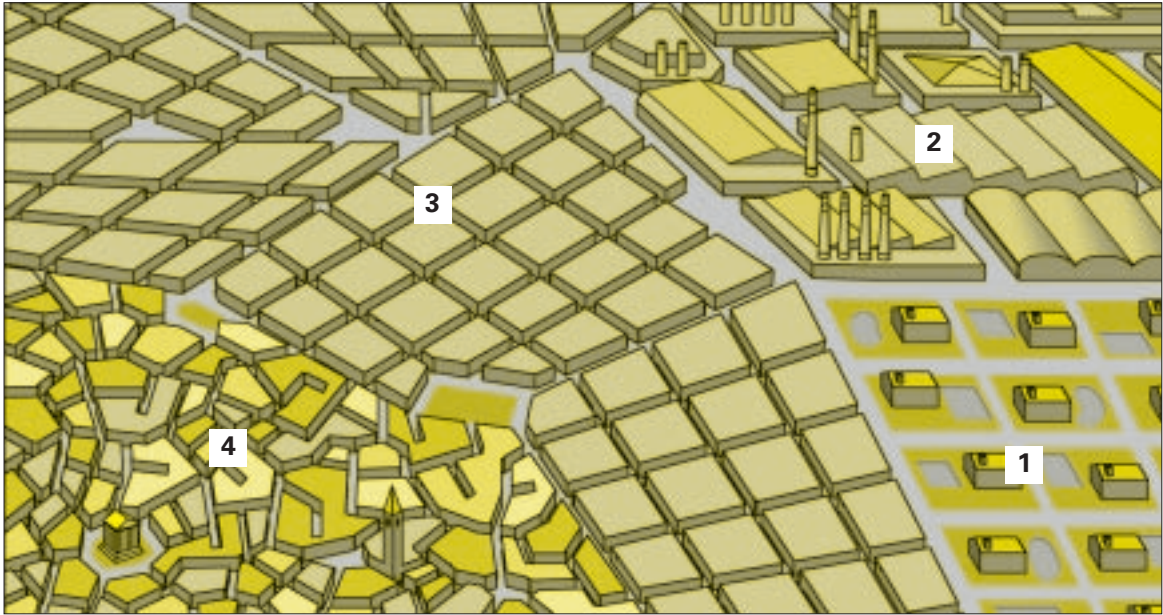
Lineal

- Ciutats que han crescut en cercles o semicercles a partir d'un nucli central.
- Ciutats que s'estenen en una sola direcció al llarg d'una via important de comunicació.
- Ciutats que s'han organitzat en diversos sectors ben diferenciats i que es comuniquen entre ells per una xarxa viària.
- Ciutats, els carrers de les quals han format una xarxa regular. Els carrers en angle recte formen illes de cases.
- Ciutats que han crescut d'una manera desorganitzada i presenten un entramat irregular de carrers i carrerons.

Nom:

4 Observa aquest dibuix:

■ **Escriu el número del dibuix corresponent a cada zona definida a continuació:**

- Centre de la ciutat:** sol ser l'espai més antic, el seu nucli històric, on hi ha els edificis més significatius del passat.
- Zona d'expansió:** corresponent als diferents eixamples del segle XIX i XX, al voltant del nucli antic, on a més d'habitatges hi ha locals i oficines.
- Zona residencial:** de barris uniformes i sovint agrupats per classes socials.
- Sector industrial:** instal·lat per regla general a la perifèria suburbana. En aquest sector s'alternen polígons industrials amb barris de nova construcció, que absorbeixen la població immigrada.

5 Escriu el terme corresponent a cada definició:

aglomeració urbana – megalòpolis

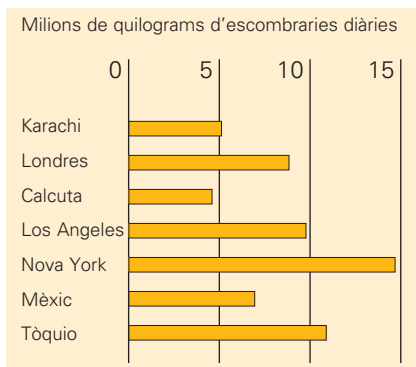
- ▶ _____: Zona urbana de milions d'habitants formada per una ciutat principal que ha dépassat els seus límits municipals i s'ha estès pels municipis veïns.
- ▶ _____: Àrea urbanitzada que integra diverses aglomeracions urbanes i nombroses ciutats menors, i configura una enorme regió urbana.

■ **Explica per quins motius et sembla que els sistemes de comunicació adquireixen una gran importància a les aglomeracions urbanes.**

6 Marca amb una creu els problemes que et sembla que es deriven de la urbanització.

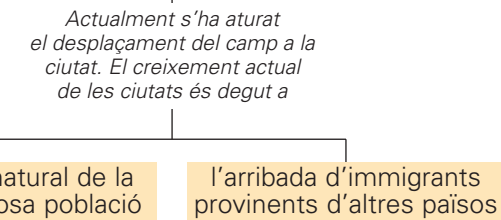
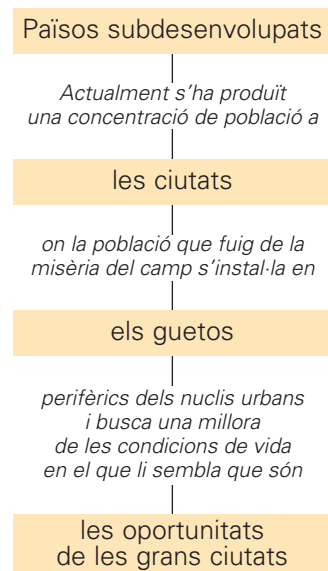
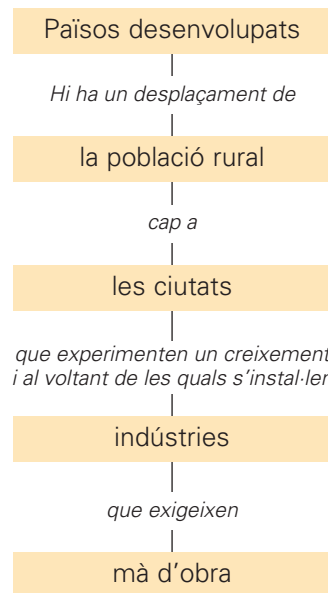
☐ Creació de barris amb una densitat de població superior als 100.000 hab/ha.	☐ Augment del trànsit rodat.
☐ Aparició de grans bosses de pobresa.	☐ Gran producció de residus.
☐ Instal·lació de nombrosos equipaments bàsics per a la ciutat.	☐ Contaminació atmosfèrica causada per les calefaccions, la indústria i el transport.
☐ Manca d'equipaments bàsics.	☐ Reducció dels residus domèstics.

■ Observa aquest gràfic sobre la producció d'escombraries al món i contesta:

- Quina ciutat és la que produeix més residus? _____
- Quina menys? _____
- Et sembla que es pot afirmar que tot i ser grans ciutats, les ciutats del Tercer Món produeixen menys residus? _____
- Sabries explicar per què? _____

7 Observa aquests dos esquemes i redacta en un full a part una explicació per a cada un d'ells.

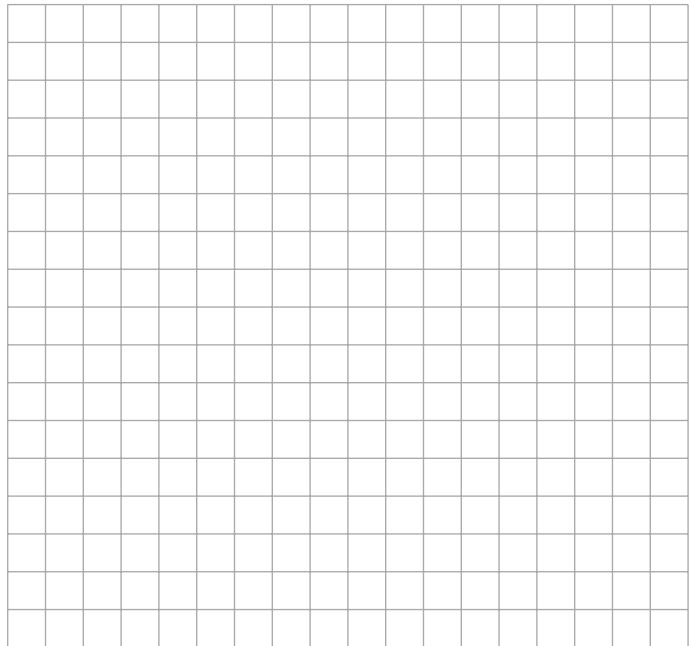

Nom:

8 Elabora un gràfic de barres amb les dades següents:

Ciutat	Nombre d'habitants (any 1999)
Barcelona	1.440.433
L'Hospitalet de Llobregat	240.872
Badalona	206.353
Sabadell	183.538
Terrassa	169.152
Santa Coloma de Gramenet	115.221
Tarragona	112.059
Lleida	110.881
Mataró	104.856
Reus	90.361

■ **Pinta i delimita les zones següents:**

- ▶ **L'àrea metropolitana**, formada per Barcelona, el Baix Llobregat, la part meridional del Maresme i part del Vallès Oriental i del Vallès Occidental.
- ▶ **La regió metropolitana** que comprèn l'àrea metropolitana, la resta del Maresme, del Vallès Occidental i del Vallès Oriental, el Garraf i l'Alt Penedès.

■ **Contesta:**

- Quina és la ciutat que exerceix més influència sobre les ciutats del seu voltant? _____
Per què? _____
- Et sembla que tota aquesta zona ha d'estar ben comunicada amb carreteres, ferrocarrils, etc.? _____
- Creus que la població catalana té una distribució equilibrada del territori? _____
Per què? _____

Nom: _____

1 **Escriu en les caselles les paraules definides. Després, transporta cada lletra al lloc corresponent de la graella de sota i podràs llegir-hi la definició del terme "Estat":**

▶ És la suma de tots els grups humans que viuen en un mateix territori, dins el qual s'organitzen per tal de poder conviure.

A1	A2	A3	A4	A5	A6	A7	A8	

▶ És qualsevol societat estructurada que comparteix un territori, uns lligams culturals, uns governants o unes institucions públiques.

B1	B2	B3	B4	B5

▶ Es refereix generalment al territori on viu un poble o una comunitat humana que presenta característiques pròpies.

C1	C2	C3	C4

▶ És un conjunt de persones que integren una societat humana establerta històricament en un territori, amb personalitat col·lectiva i amb voluntat d'identificar-se com a tal.

D1	D2	D3	D4	D5

▶ És la capacitat de decisió o el dret a decidir que té una persona o una col·lectivitat.

E1	E2	E3	E4	E5	E6	E7	E8	E9	

B4	A5	C4	A6	A7	A8		B5	A1		A5	B4		A3	A2	D1		J	U		E7	A6			
D'		A4	E7	C4	A8	C3	A6	U		D3	D4	B2	D1	E1		D5								
D'		E2	E5	G		C2	E7	E4	A1	M		A5	C4		D'	U		D1						
E1	E4	A1	A8	B5			M		D2		B1	D5	B4	E8	A6	A4	A3			A5	E1		A7	
D		C3	E5		B5	B4		A1	A4	C4	A8	A5		M		E6								
D'		A7	U		A6	E2	E5	C3	A8	E9	A6			M		B3		Q	U		B5		A5	E1
G		A2	V		B5	E5	E7	D2		U		D1	E6			A1	B2	A3	E8	B5	A6	E9	A8	

2 Completa el text amb les paraules següents:

normes – sistema polític – lleis

Els col·lectius humans necessiten organitzar la convivència basant-se en unes normes o _____ . Es tracta, en definitiva, d'establir una autoritat que vetlli pel compliment de les _____ .

El conjunt de normes o lleis, la manera com han estat creades i les institucions que s'encarreguen de redactar-les, d'aplicar-les i de vigilar que no siguin vulnerades es coneixen amb el nom de _____ .

3 Llegeix i completa el quadre següent:

- ▶ Es convoquen eleccions; cada persona major d'edat representa un vot.
- ▶ Els ciutadans no tenen el dret a votar.
- ▶ Els governants no han estat elegits pel conjunt dels ciutadans.
- ▶ Els governants, escollits democràticament, són els representants dels ciutadans.

Estat democràtic	Estat totalitari
Els ciutadans tenen el dret de participar en les eleccions dels governants.	_____
_____	No es convoquen eleccions.
Els ciutadans escullen les persones que han de ser els seus governants durant un període de temps concret.	_____
_____	Una elit o un grup social determinat posseeix el poder polític en exclusiva.

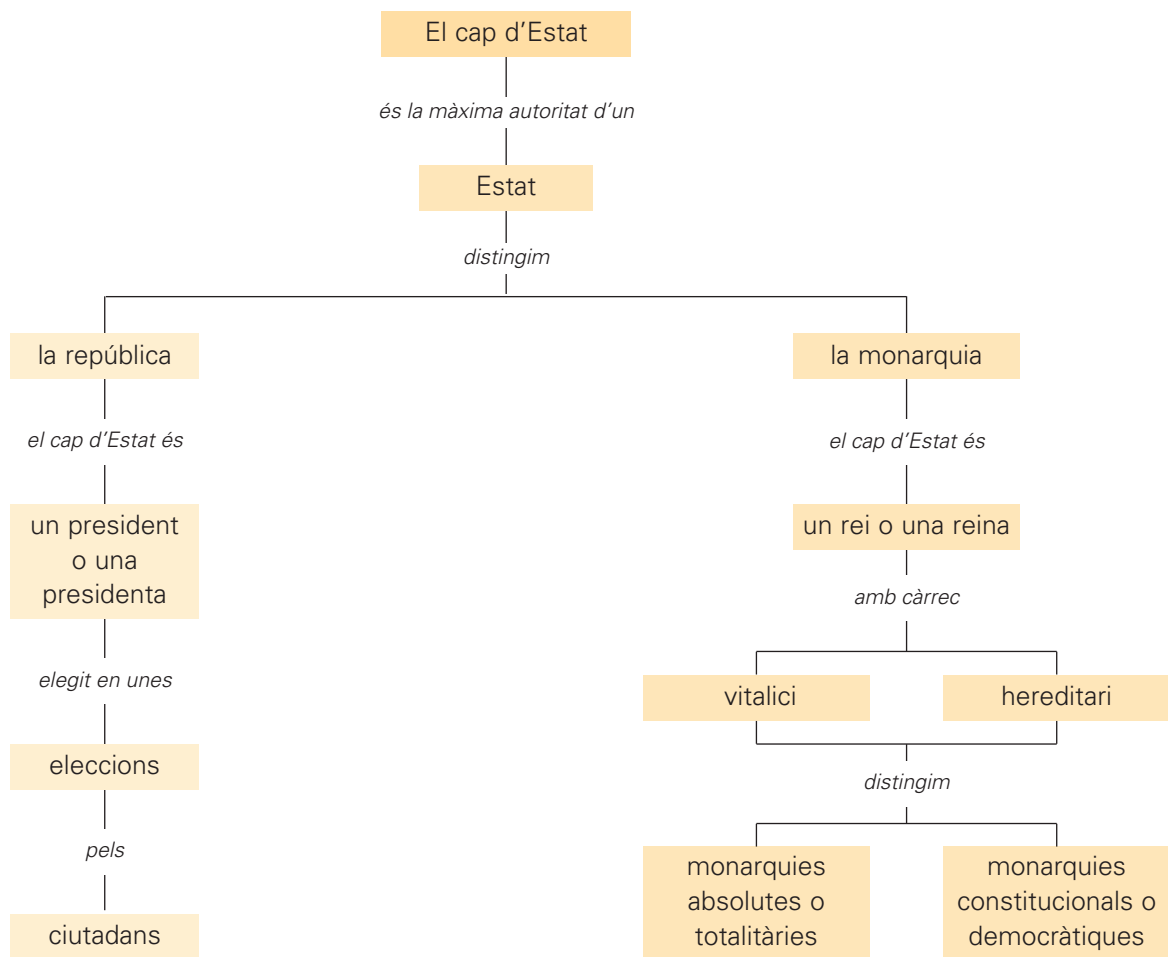
■ **Explica quin tipus d'estat hi ha al nostre país. Raona la resposta.**

■ **Contesta:**

- Quins dels dos models d'estat et sembla millor? _____ Per què?

- En quin dels dos sistemes et sembla que els ciutadans tenen més llibertat i gaudeixen d'una situació de més igualtat? _____ Per què? _____

4 Observa l'esquema següent:

■ Completa el text a partir de l'esquema anterior:

- ▶ La màxima autoritat d'un estat és el _____.
- ▶ En les repúbliques, el cap d'Estat és un _____ o una _____ escollit en unes _____ pels ciutadans per un període determinat.
- ▶ En les _____, el cap d'Estat és un _____ o una _____. El monarca ocupa el càrrec de forma _____, és a dir, durant tota la vida. A més, el càrrec és _____.
- ▶ En les monarquies _____ o _____ el rei o la reina és l'únic posseïdor de la sobirania política.
- ▶ En les monarquies _____ o _____ els ciutadans elegeixen els seus governants i el cap de govern, però no pas el cap d'Estat. El monarca hi té un poder polític limitat i actua com a representant o símbol de l'Estat.

■ Ara, contesta:

- Qui és el cap de l'Estat espanyol? _____
- Espanya és una república o una monarquia? _____
- De quin tipus de monarquia es tracta? _____

5 Relaciona cada model d'estat amb la seva definició i amb el pictograma que el representa:

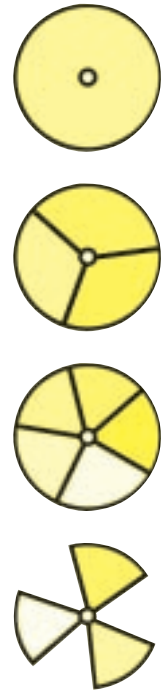
Es tracta d'un model d'estat centralitzat, les circumscripcions del qual no tenen sobirania pròpia.

Es basa en la unió de diversos territoris sota una mateixa constitució política. Respecta l'autonomia de cada territori en els afers interns i estén la seva sobirania sobre tots en les matèries que afecten l'ordre general.

El govern central cedeix una part de la seva sobirania a altres institucions estatals, que tenen competències polítiques en una part del territori.

Es basa en la unió d'estats sobirans per a l'assoliment de determinats fins comuns.

- confederació
- estat federal
- estat de les autonomies
- estat unitari

6 Llegeix:

Els estats democràtics es fonamenten en la divisió i la independència dels tres poders de l'estat, que són: el **poder legislatiu**, el **poder executiu** i el **poder judicial**. L'objectiu d'aquesta divisió és evitar que tots tres poders es concentrin en unes mateixes persones o en un mateix grup social. La separació de poders és un dels trets essencials que diferencien els sistemes democràtics dels sistemes totalitaris.

Ara, completa el quadre amb les paraules següents:

controlar el poder executiu – aplicar les lleis – Senat – tribunals de justícia
 ministeris – diputats – jutges – ministres i president del govern
 vetllar pel compliment de les lleis – Congrés dels Diputats

Poder	Funcions	Òrgans	Responsables
legislatiu	<ul style="list-style-type: none"> • _____ • aprovar les lleis 	<ul style="list-style-type: none"> • _____ • _____ 	<ul style="list-style-type: none"> • _____
executiu	<ul style="list-style-type: none"> • _____ • elaborar els pressupostos de l'Estat 	<ul style="list-style-type: none"> • _____ 	<ul style="list-style-type: none"> • _____
judicial	<ul style="list-style-type: none"> • _____ 	<ul style="list-style-type: none"> • _____ 	<ul style="list-style-type: none"> • _____

7 Llegeix:

S'anomena **ideologia política** el conjunt d'idees que té una persona o un col·lectiu sobre l'organització política de la societat. Hi ha organitzacions ciutadanes que, sense ser estrictament polítiques, tenen incidència política perquè els temes de què s'ocupen prioritàriament són responsabilitat de certs càrrecs polítics. És el cas dels **sindicats**, **gremis** o **associacions de veïns**.

■ Busca en una enciclopèdia els conceptes següents i copia'ls:

- ▶ **sindicat:** _____
- ▶ **gremi:** _____
- ▶ **associació de veïns:** _____
- ▶ **partit polític:** _____

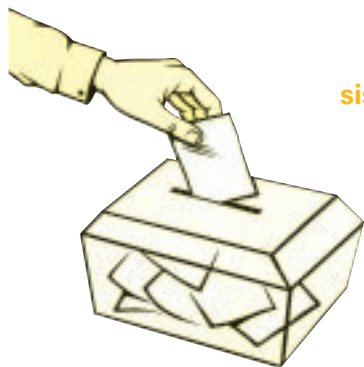
■ Escriu el nom de dos sindicats que coneguis.

■ Relaciona:

partit polític o coalició política	logo	ideologia
Convergència i Unió •		• partit conservador o de dretes
Esquerra Republicana de Catalunya •		• partit progressista o d'esquerres
Partit Popular •		• partit de centre
Partit dels Socialistes de Catalunya •		• partit conservador o de dretes
Iniciativa per Catalunya/els Verds •		• partit progressista o d'esquerres

■ Escriu D (dreta) o E (esquerra) al costat de cada enunciat segons es tracti d'idees o propostes defensades pels partits de dretes o d'esquerres:

- Defensen els valors tradicionals.
- Són partidaris que l'estat controlï el sistema econòmic i eviti les desigualtats socials.
- Són partidaris d'una economia governada lliurement per les lleis de mercat, és a dir, amb poca intervenció reguladora de l'Estat.
- Defensa els treballadors i les treballadores i les classes desfavorides enfront de la classe benestant.

8 Relaciona:

sufragi universal •

circumscripció electoral •

sistema electoral proporcional •

sistema electoral majoritari •

Els candidats de cada partit o llista electoral són elegits en cada

- circumscripció en una proporció igual a la del resultat de les votacions.

Divisions territorials establertes en unes eleccions. Per cada divisió és

- elegit un nombre de diputats relacionat amb el nombre d'habitants.

- Dret de vot atribuït per la legislació a totes les persones majors d'edat.

Per cada circumscripció hi ha un nombre fix d'escons per al partit

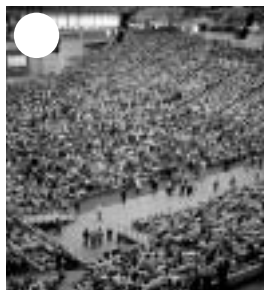
- més votat i un altre per al segon partit.

9 Escriu C (cert) o F (fals) en el quadre de l'esquerra de cada enunciat:

- Les llistes obertes comporten que cada elector voti una llista de candidats proposada per un partit.
- Les llistes tancades pressuposen votar partits polítics i no pas votar candidats selectivament.
- En les llistes obertes es voten candidats individuals.
- En les llistes obertes, els electors es veuen obligats a votar tots els candidats d'un mateix partit polític.
- Les eleccions al Parlament de Catalunya es fan a partir de llistes obertes.
- En les llistes tancades, els candidats situats en els primers llocs de la llista tenen més possibilitats de sortir escollits que els candidats situats en els darrers llocs.

10 Numera cronològicament aquestes imatges corresponents a una campanya electoral:

victòria electoral

mítinq electoral

jornada electoral

votació

11 Llegeix:

L'Estat espanyol es divideix en 50 províncies i més de 8.600 municipis. L'Estat espanyol, però, també és un estat descentralitzat, format per **17 comunitats autònomes** dotades d'un govern propi i un parlament elegit per sufragi universal.

■ **Escriu en el mapa el nom de les 17 comunitats autònomes de l'Estat espanyol.**

12 Llegeix:

L'Estat espanyol es fonamenta en la separació dels tres poders polítics: el legislatiu, l'executiu i el judicial, que són exercits pel Parlament, el Govern i els tribunals de justícia, respectivament.

■ **Completa la graella amb aquestes característiques, referents al Parlament espanyol:**

- ▶ Senat o cambra alta.
- ▶ Els senadors són elegits segons el sistema majoritari.
- ▶ Assemblée formada per 350 diputats.
- ▶ La circumscripció electoral és la província, cadascuna de les quals té assignat un nombre de diputats relacionat amb la seva població.

Parlament espanyol	
Congrés dels Diputats o cambra baixa	_____
_____	Cambra de representació territorial per a la qual s'elegeixen quatre senadors per província.
Els diputats són elegits segons el sistema proporcional.	_____
_____	Cada comunitat autònoma té atribuïts més o menys senadors segons la seva població.

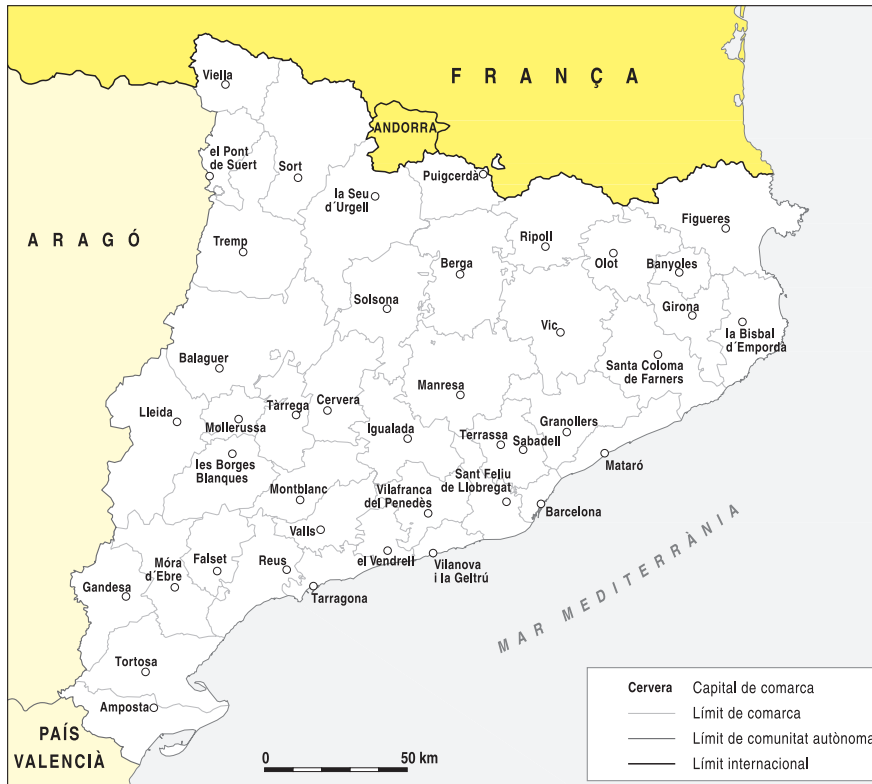
Nom: _____

13 Llegeix:

El territori de Catalunya s'estructura en **41 comarques**. Cada comarca disposa d'un òrgan de gestió, el **Consell Comarcal**, que coordina la tasca dels ajuntaments. La divisió en comarques coexisteix amb la divisió espanyola del territori català en quatre províncies.

■ **Completa el mapa amb el nom de les comarques catalanes.**

■ **Ara, contesta:**

- Què és una comunitat autònoma? _____

- Quantes províncies hi ha a Catalunya? _____
- Quina és la llengua pròpia de Catalunya? _____
- Què és la Generalitat? _____

Nom: _____

1 Relaciona:Principals organismes
de l'ONU

Assemblea General •	• Està encapçalat pel secretari general. És el màxim representant administratiu, i també exerceix importants funcions polítiques.
Consell de Seguretat •	• És l'òrgan executiu de l'ONU. S'encarrega dels afers relacionats amb el manteniment de la pau en el món.
Secretariat •	• Supervisa el treball dels diversos comitès, comissions i organismes competents en l'àmbit econòmic i social i coordina la tasca de les agències especialitzades de l'ONU.
Tribunal Internacional de Justícia •	• És l'òrgan en el qual tots els estats membres estan representats amb veu i vot i on es debaten les qüestions relatives als assumptes internacionals.
Consell Econòmic i Social •	• Dirimeix les causes que li plantegen els estats que participen en una disputa.
Consell d'Administració Fiduciària •	• S'encarrega de supervisar la transició de territoris administrats cap a l'autogovern.

■ Escriu les sigles corresponents a cada organisme.

- ▶ _____: Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura
- ▶ _____: Fons Internacional de les Nacions Unides per a la Infància
- ▶ _____: Fons Internacional per al Desenvolupament Agrícola
- ▶ _____: Organització Mundial de la Salut

■ Escriu el nom dels països que són membres de l'Organització de les Nacions Unides.

2 Fixa't en el quadre següent:

Commonwealth of Nations	
any de fundació	1926, primera formulació oficial.
objectiu	Tractar d'assumptes d'interès mutu.
estats membres	Estats que havien estat possessions colonials del Regne Unit.

■ Completa els quadres amb les informacions següents:

1945 – 1948 – Promoure la unitat àrab.
 Promoure la pau, la cooperació econòmica i el progrés social.
 1963 – 32 països africans.

Lliga Àrab	
any de fundació	
objectiu	
estats membres	22 estats àrabs, incloent-hi Palestina.

Organització d'Estats Americans (OEA)	
any de fundació	
objectiu	
estats membres	31 estats.

Organització per a la Unitat Africana (OUA)	
any de fundació	
objectiu	Estimular la lluita anticolonial a l'Àfrica i promoure la cooperació econòmica, política i cultural entre els estats membres.
estats membres	

■ Explica quin és l'objectiu de les organitzacions polítiques internacionals.

3 Pinta d'un color diferent cada una de les etiquetes sobre una organització. Després, pinta del color corresponent les etiquetes informatives.

OPEP
Organització de Països Exportadors de Petroli

Es va crear l'any 1961 i en formen part els països d'Europa occidental, els Estats Units, el Canadà, el Japó, Austràlia i Nova Zelanda. S'hi preparen les posicions comunes dels estats membres de cara a altres fòrums econòmics internacionals.

OCDE
Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmics

Creada l'any 1995, s'encarrega de vetllar pel compliment dels acords sobre normes en matèria de política comercial.

ASEAN
Associació de les Nacions del Sud-est d'Àsia

Organització econòmica internacional fundada l'any 1960. La formen 13 països productors de petroli. El seu objectiu és la coordinació de les polítiques petrolíferes dels estats membres a fi de protegir els seus interessos, especialment pel que fa a la fixació del preu del petroli cru i la quantitat que cal produir-ne.

OMC
Organització Mundial del Comerç

Associació constituïda l'any 1967 amb l'objectiu de promoure la cooperació econòmica entre Indonèsia, Malàisia, les Filipines, Singapur, Tailàndia i Brunei.

■ **Explica quin és l'objectiu de les organitzacions econòmiques internacionals.**

- 4 Explica breument quin sentit van tenir en el seu origen les aliances militars de l'OTAN i el Pacte de Varsòvia.**

- **Explica per què el Pacte de Varsòvia es va desfer l'any 1991.**

- 5 Ordena cronològicament aquesta seqüència, referent a la Unió Europea.**

- L'any 1995 s'hi van incorporar Àustria, Suècia i Finlàndia, fins a formar l'actualment anomenada Europa dels Quinze.
- El tractat de Roma, subscrit l'any 1957, va ser l'origen de la Comunitat Econòmica Europea (CEE). En van ser els membres fundadors la República Federal d'Alemanya, França, Itàlia, els Països Baixos, Bèlgica i Luxemburg.
- L'any 2004 s'hi incorporen Estònia, Letònia, Lituània, Polònia, República Txeca, Eslovàquia, Hongria, Eslovènia i Xipre.
- L'any 1992 els dotze països de la CEE van signar a Maastricht el tractat de la Unió Europea.
- L'any 1973 van entrar a formar part de la CEE Dinamarca, Irlanda i el Regne Unit, i més endavant s'hi van afegir Grècia (1981) i Espanya i Portugal (1986).
- L'any 1990 entra a formar part de la Unió Europea l'antiga República Democràtica d'Alemanya.
- L'any 2007 s'hi afegeixen Romania i Bulgària.

- **Intenta explicar per quins motius et sembla que actualment hi ha països europeus com Croàcia, Macedònia o Turquia, que tenen interès a formar part de la Unió Europea.**

6 Pinta aquest mapa sobre el procés d'unificació de la UE d'acord amb la llegenda.

Verd any 1957: Bèlgica, Països Baixos, Luxemburg, República Federal d'Alemanya, França, Itàlia.

Blau any 1973: Regne Unit, Irlanda, Dinamarca.

Groc any 1981: Grècia.

Vermell any 1986: Espanya i Portugal.

Lila any 1990: antiga República Democràtica d'Alemanya.

Taronja any 1995: Suècia, Finlàndia, Àustria.

Marró any 2004: Estònia, Letònia, Lituània, Polònia, República Txeca, Eslovàquia, Hongria, Eslovènia i Xipre.

Ocre any 2007: Romania i Bulgària.

■ **Escriu quins són els objectius de la Unió Europea.**

7 Escriu el nom de les institucions de la Unió Europea servint-te, si cal, de l'ajuda del codi numèric.

P	C	E	T	A	M	U	S
1	2	3	4	5	6	7	8

1	5			5	6	3	

3	7			1	3	7	

► Institució en què estan representats els ciutadans dels estats de la Unió Europea. Es compon de 626 diputats, elegits cada cinc anys per sufragi universal directe a cada un dels estats membres. Els seus objectius bàsics són aprovar lleis i controlar el poder executiu.

2			8	3			

3	7			1	3	7	

► El componen els caps d'estat o de govern dels països de la Unió Europea, a més del president de la Comissió Europea. En el consell els estats membres estableixen els seus objectius polítics, coordinen les seves polítiques nacionals i resolen diferències existents entre ells i amb d'altres institucions.

2		6		8	8		

3	7			1	3	5	

► És l'òrgan executiu de la Unió Europea. En formen part 20 membres o comissaris europeus. Com a president hi actua un dels comissaris. La missió d'aquest organisme és vetllar per l'aplicació correcta dels tractats europeus i de les decisions adoptades per la Unió Europea.

4				7		5	

	3	2		6	1	4	3

3	7			1	3	7	

► És la institució que controla la comptabilitat de la Unió Europea i verifica la legalitat i la regularitat dels ingressos i de les despeses del pressupost comunitari. Es compon de 15 membres nomenats per 6 anys pels estats que formen la Unió.

4						5	

	3		7	8	4		2

	3		3	8			

► És la institució que garanteix la interpretació i l'aplicació dels tractats europeus. Es compon de 15 jutges i està assistit per 9 advocats, nomenats de comú acord pels governs dels estats membres de la Unió per a un període de 6 anys.

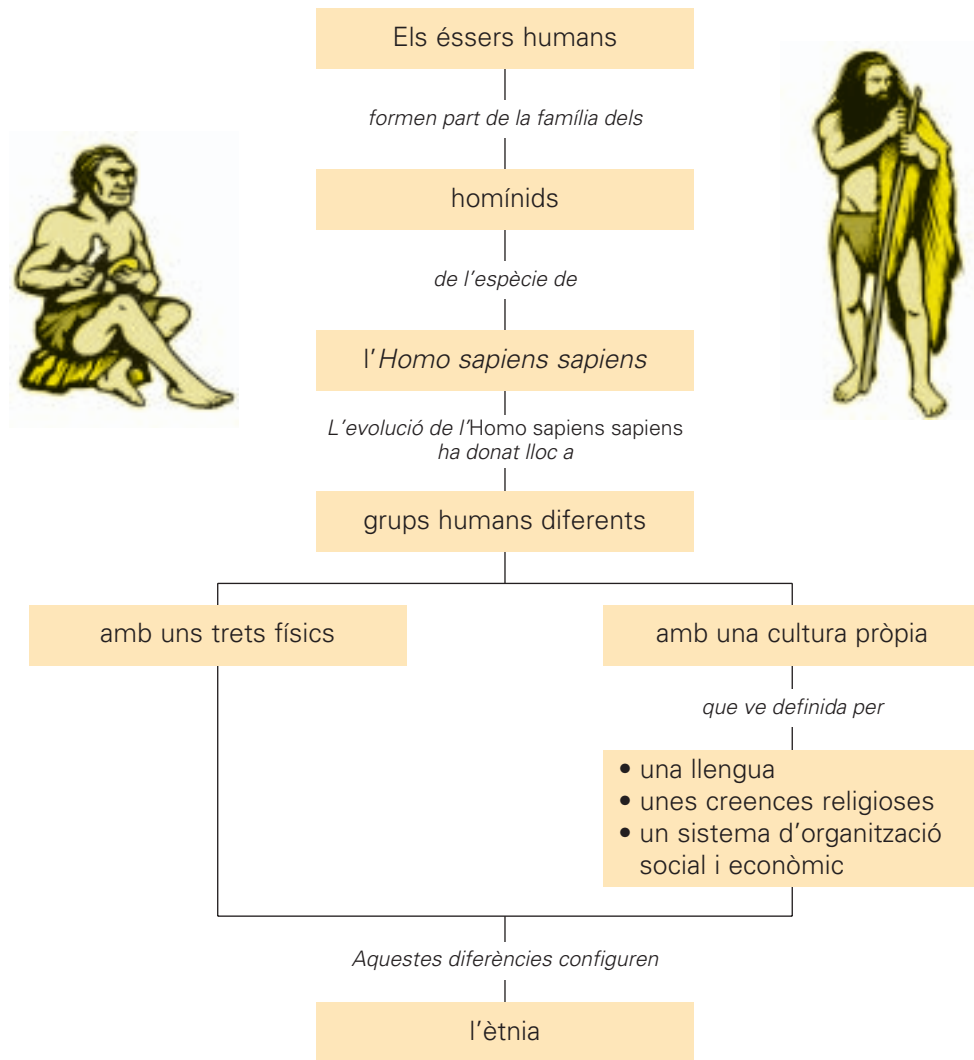
2		6	7			4	5

3	7			1	3	3	8

Nom:

1 Observa l'esquema següent:

■ Completa la definició següent d'acord amb la informació que et proporciona l'esquema anterior.

► Les agrupacions naturals de persones que presenten unes característiques comunes com ara la _____, les _____ i el _____
_____ i _____ diem que pertanyen a una mateixa ètnia.

■ Defineix amb les teves paraules el terme cultura.

Nom:

2 Llegeix:

És habitual que els membres d'una mateixa família tinguin algun tret comú que en fa evident el parentiu. Els humans pertanyents a un mateix grup tenen també trets físics semblants que els caracteritzen com a membres del grup humà corresponent.

■ **Fixa't en els aspectes següents i completa el quadre amb les característiques pròpies de la teva família:**

	Pare	Mare	Jo
color de la pell			
estatura			
tipus de nas			
color dels ulls			
color del cabell			
tipus de cabell			

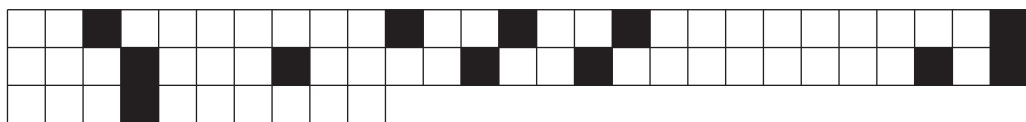
3 Col·loca sobre la graella les peces d'aquest trencaclosques i obtindràs la definició de racisme.

CONVICCIÓ
SUPERIOR A

EL RACISME
QUE

UNA
LES ALTRES

ÉS LA
RAÇA ÉS

■ **Contesta:**

- Et sembla que és correcte parlar de races humanes? _____ Per què? _____
- Creus que hi ha, per tant, unes races humanes pures o superiors? _____
- Creus que té sentit, doncs, el racisme? _____ Per què? _____

4 Relaciona:

- xenofòbia
- mestissatge cultural
- genocidi

- És l'extermini d'un poble o grup humà; és el punt de màxima brutalitat a què pot arribar l'actitud racista i xenòfoba d'un grup humà sobre un altre.
- És l'encreuament de dues o més cultures.
- És l'odi o la por envers els estrangers, i en general, envers les persones que són diferents.

■ Llegeix:

Els costums, les indumentàries, les creences, les normes de conducta, els hàbits socials, etc. de grups humans de procedència diversa que comparteixen un mateix territori es creuen, s'interaccionen i, en conseqüència, posen en evidència la necessitat de conviure en harmonia tot respectant les diferències.

■ Fixa-t'hi:

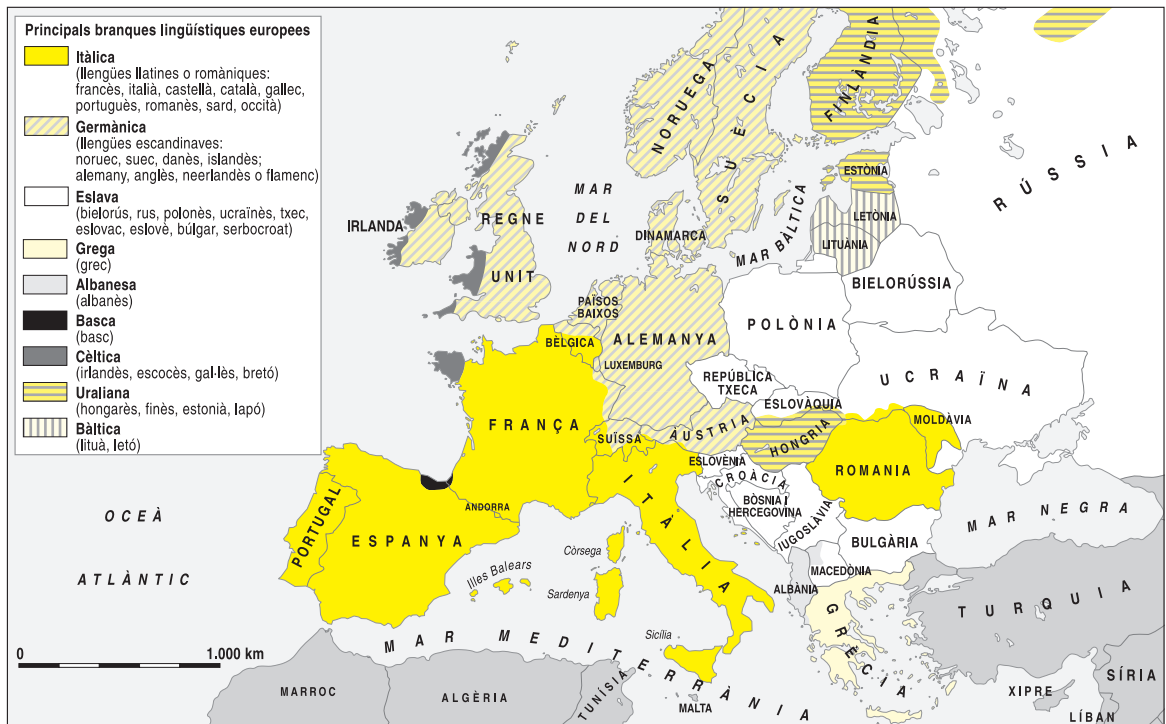
La Laia té 27 anys. És de Vilafranca del Penedès i treballa a l'ajuntament del poble. És catòlica.

En Bully té 31 anys. És de Gàmbia i treballa en una assessoria fiscal de Vilafranca del Penedès, des de fa 8 anys. És musulmà.

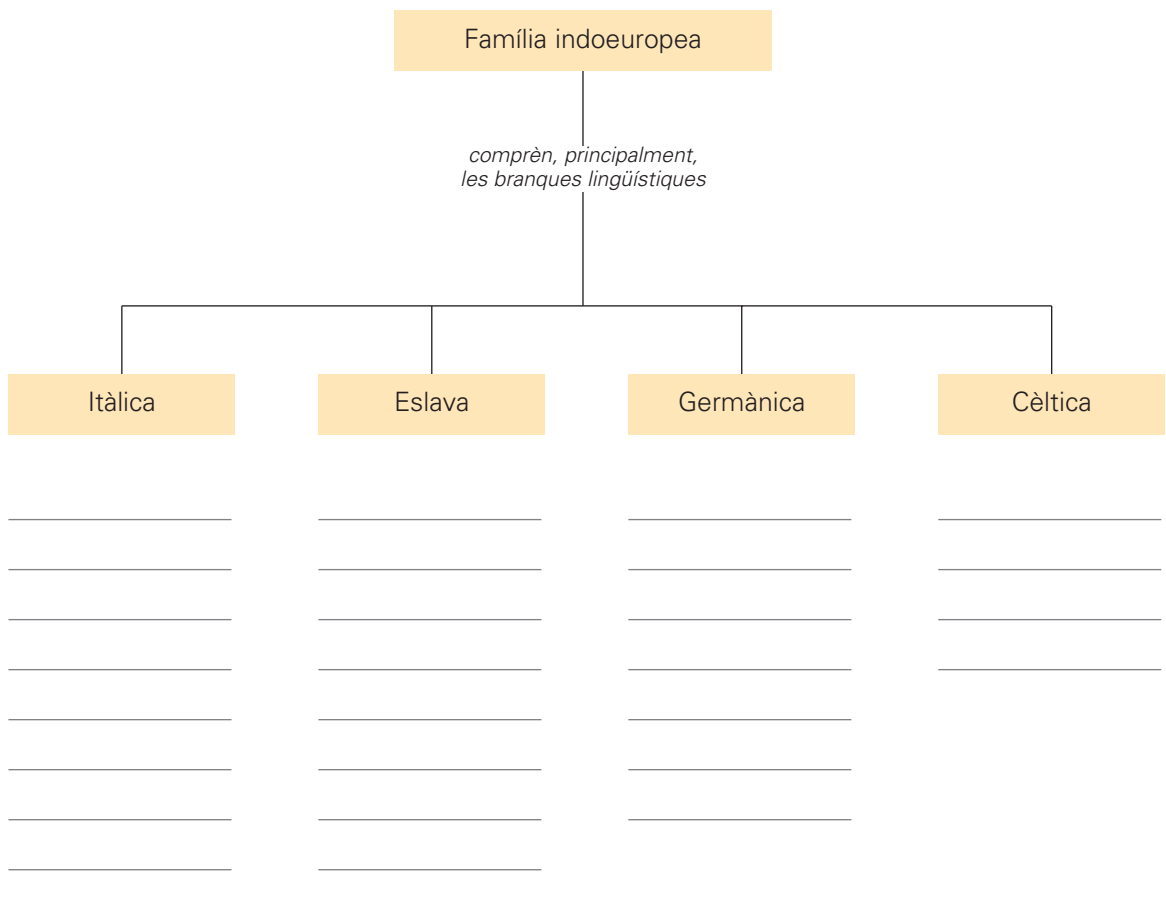
■ Pensa i explica quins aspectes poden portar dificultats i a la vegada ser motiu de diàleg i acord mutu entre aquesta parella pel fet de tenir procedències culturals ben diferents:

- ▶ Pel que fa als hàbits de menjar: _____
- ▶ Pel que fa a les pràctiques o creences religioses: _____
- ▶ Pel que fa a les llengües pròpies: _____
- ▶ Pel que fa a costums i tradicions: _____
- ▶ Pel que fa a l'educació dels fills: _____

5 Observa el mapa lingüístic d'Europa:

■ Completa l'esquema amb la informació que et proporciona el mapa:

Nom: _____

